

naša luč

1988
september
7

Slovenija

Moja dežela.

Gornje Posočje

Soča izvira v Zadnji Trenti: iz zelenega tolmuna v skalni razpoki Travnika se veselo poganja na dan. Znani alpinist Kugy je rekel, da je Soča najlepša evropska reka. Zajedena je med visoke gore, ki se strmo spuščajo k njej, in se kolenasto obrača. Včasih teče po tako imenovanih koritih, to je po globoko v skalno zajedo zarezanih tesneh. Po njih divja mlada reka v skakavcih iz tolmuna v tolmun.

SOČI (odlomek)

Krasna si, bistra hči planin,
brdká v prirodni si lepoti,
ko ti prozornih globočin
nevihte temne srd ne moti,
krasna si, hči planin!
Tvoj tek je živ in je legak,
ko hod deklet s planine;
in jasna si ko gorski zrak,
in glasna si, ko spev krepak
planinske je mladine —
krasna si, hči planin!
Rad gledam ti v valove bodre,
valove te zeleno-modre:
temná zelén planinskih trav
in vedra višnjevost višav
lepo se v njih je zlíla;
na rosah sinjega neba,
na rosah zelenih gora
lepoto to si pila —
krasna si, hči planin!

Simon Gregorčič

Življenje v teh krajih je izjemno trdo in se odvija po samotnih kmetijah in zaselkih. Hišice so alpske z zunanjimi stopnicami in visečimi „ganki“, s skodlasto streho in ovčjim hlevom pri tleh. Čez reko drže lesene brvi, nad dolino pa grozeče visijo gorske stene.

Trenta je dolina in vas ob gornji Soči, ki jo obdaja veličastni krog alpskih vrhov. Vas je znana po skalnjaku, nasadu alpskih rastlin Juliana, z domačo vsemi predstavnicami našega alpskega rastlinstva.

Hiše v vasi Soča so kot v Trenti. Zaselki so raztreseni po dolini in terasah nad njo.

Na teraso ob robu kotline se je vgnezdilo mesto Bovec, tržno središče doline, pa letovišče in planinsko izhodišče. Mehki travniki pokrivajo ravnine, s pobočij curljajo potočki, Karninsko pogorje ustvarja čudovito kuliso. Log pod Mangrtom sodi zaradi veličastne gorske okolice med najlepše slovenske vasi.

Pri Žagi zavije Soška dolina proti jugu. Med alpske hiše se že začenjajo uvrščati primorske, sredozemske.

Cesta se v klancih, vsekanih v skale, spušča proti jugu. Soča izstopa iz globoke debri v širši, ravnejši del doline. Tu je zrastel Kobarid, v bližini Gregorčičevega „planinskega raja“. Značilne za kraj so zidane primorske hiše z alpskimi

„ganki“. Nad njim se dviga Krn z rogu podobnim vrhom. Že iz Kobarida je mogoče opaziti proti jugu grič Sv. Lovrenc, na čigar vrhu je pokopan pesnik Simon Gregorčič, „goriški slavček“, malo naprej pa leži vas Vrsno z Gregorčičevo rojstno hišo.

Središče Tolminskega je mesto Tolmin, postavljeno na terasasti pomol med Sočo in Tolminko, ob stičišču Alp in kraških planot. Hribovje ob gornji Soči, Bači in Idrijci teži sem. Ob hišah v dolini se že širijo brajde s trto, a ravne površine je kaj malo. Tolminski kmet je skrčil svet za senožeti po strmih bregovih, po senožetih so nasejani seniki. Okolica Tolmina je izredno slikovita. Pa tudi Tolmin sam ni nezanimiv: tu je gotška cerkev sv. Urha iz 15. stoletja, stoletno drevo tulipovec, viseči most čez Tolminko, gornji del umetnega soškega jezera.

Starodavno Sv. Lucijo so po vojni prekrstili v Most na Soči. Gre za prijeten letoviški kraj ob izlivu Idrijce z Bačo v Sočo, prometno izhodišče za vso zgornjo Soško dolino. Tu je stalo naselje že v prazgodovini.

Odtod se ob Bači odpira proti vzhodu strmo zajedena tesna deber Baška dolina, ki se po Petrovem brdu nadaljuje v Selško dolino. Pri Podbrdu zginje železniška proga v bohinjski predor.

Nekako sredi poti leži nad Baško grapo vas Zakojca, rojstni kraj pisatelja Franceta Bevka. Južno od tam leži v kotlinici vas Cerško, ki je že od nekdaj znana po pustnih nastopih „laufarjev“, z izvirnimi, doma iz lesa izdelanimi maskami.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Spravljanje sena v Ratečah na
Gorenjskem

vznemirljivo sojenje v Ljubljani

Sojenje trem časnikarjem in podčastniku v Ljubljani zaradi dozdevne izdaje tajnega vojaškega dokumenta je preraslo v pravi škandal, ki je vznemiril vso Slovenijo.

Vojaško sodišče v Ljubljani je pri sojenju pokazalo izrazito protislovensko čutenje. Vedno je med več možnostmi izbralo tisto, ki je bila za obtožence najslabša; vojaškega dokumenta, ki je sprožil celotni proces in ki je menda čisto običajno poročilo o vojaški pripravljenosti posameznih enot, ni pokazalo; za razne proteste slovenske javnosti se sploh zmenilo ni; trije obtoženci so se morali braniti iz zapora; zavrnilo je zahtevo po civilnih branilcih; javnost je bila od obravnave izključena. Vrh neokusnosti, ki so si jih sodniki privoščili, je bilo pa to, da se je proces vršil v srbohrvaščini, kar je poleg drugega tudi kršitev slovenske ustave.

Kdor bi mislil, da je šlo pri procesu samo za sojenje štirim posameznikom, bi se močno zmotil. Na zatožni klopi se je nahajalo mnogo več. Proces je pomenil tudi maščevanje nad revijo Mladina, ki pogumno trga krinke z oblastvenih struktur v Jugoslaviji, tudi vojaških, in pa — kar je še hujše — obsodbo socializma po meri človeka, ki ga skuša Slovenija počasi uvajati. Sodili so „poskusu, da bi se monopolna komunistična stranka z mirno reformo preobrazila v demokratično parlamentarno stranko, oblast pa bi spet pripadala vsakokrat svobodno izvoljenim predstavnikom iz ljudstva, kakor je to v vseh demokratičnih državah po svetu“ (Ošlak).

Vse te razsežnosti sojenja so razumeli Slovenci, ki so se v desetisočih zbirali k protestnim zborovanjem: v Mostec jih je prišlo vsaj 5000, na Roško ob izpustitvi obsojenih 8000, na Trg osvoboditve v Ljubljani skoraj 50.000.

Slovenske oblasti so po splošnem prepričanju nastopale ob tem procesu proti unitarističnim in centralističnim silam v jugoslovanskem prostoru premalo odločno. Ker se bo proces gotovo še nadaljeval na višjem sodišču, ostaja zanje še vedno odprto vprašanje: „... ali se bo slovenska partijska nomenklatura... dokončno naslonila na konsenz (slovenskega naroda), pa če bi bilo to združeno tudi z izobčenjem in vsejugoslovanskega komunističnega tabora, kakor je Stalin svoj čas izobčil Tita, ali pa se bodo morali slovenski komunisti, če jih bo bolj vezala doktrina boljševiškega internacionalizma kakor pa zvestoba in odgovornost lastnemu narodu, odpraviti na pot, ki bo v nasprotju z interesi slovenskega naroda, torej na pot narodne izdaje“ (Ošlak).

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija 450 fran.
Francija 70 fran.
Italija 15.000 lir
Nizozemska 23 gld.
Nemčija 22 mark
Švica 20 fran.
Švedska 70 kron
Avstralija 12 dol.
Kanada 15 dol.
ZDA 12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Kristus ali nič!

*Tatjana Goričeva je bila nadarjeno rusko dekle.
Vedno prva v šoli, vzgojena v ateističnem duhu.
Hitro postane v svojem kraju voditeljica komsomola,
voditeljica komunistične sovjetske mladine.
Še zelo mlada je bila že
profesor filozofije na univerzi v Leningradu.
Blesteča kariera!*

*

*Vse je imela Tatjana Goričeva: mladost, znanje,
zdravje, čast, ugled in denar,
pa ni bila srečna.
Mučila jo je problematika človekovega obstanka na zemlji.
„Kdo sem, od kod prihajam, kam grem?“
„Kaj je smisel človekovega življenja?“*

*

*Marksizem in leninizem ne prinašata
nobenega odgovora na to osnovno vprašanje.
V Tatjani se ruši svet njene mladosti,
v tesnobi premišlja, išče, opazuje.
„Kaj je smisel vsega, kar vidi okrog sebe?!“*

*

*Presenetljiv in čudovit odgovor
najde slednjič v evangeliju.
Tatjana postane kristjanka,
zvesta učenka Tistega, ki je rekel:
„Jaz sem pot, resnica in življenje.“
Njeno čudovito odkritje ji ne dopušča,
da bi se potuhnila in molčala.
Tatjana se bori za svoje ideje.
A komunizem v tistem času ni trpel ugovorov.
Tatjana pade v nemilost.
Zgubi službo.
Seznani se z ječo in izgnanstvom v Sibiriji.*

*

*Po posredovanju svobodnega sveta
je bila ob olimpijskih igrah v Moskvi leta 1985
Tatjana izgnana iz svoje domovine.
Sedaj živi v Parizu.
Napisala je več knjig o verski pomladi v Rusiji.*

*

*Tatjana Goričeva dobro pozna marksizem in leninizem,
pozna nujne posledice v ruski družbi.
Filozofsko izobražena
še vedno veliko premišlja in opazuje.
Evangelij je postal zanjo knjiga vseh knjig.
Seznani se je tudi z vrlinami
in slabostmi zahodne družbe.*

*

*In kaj nam pravi Tatjana Goričeva
po vseh svojih skušnjah, spoznanju in trpljenju?
Le vzemite si k srcu, sestre in bratje,*

**Papež
Janez Pavel II.
na srečanju
treh dežel
v Krki
na Koroškem**

Sejanje božje besede — le čemu?

Letos spomladi je potekalo v Nemčiji evropsko nogometno prvenstvo. Za vse ljubitelje tega športa prav gotovo poseben užitek. Takšna tekmovanja imajo vedno svojo posebno privlačnost in dvignjeno navijaško temperaturo. Nabito polni stadioni so bili zgovoren dokaz, da si današnji človek želi iger. TV je posvetila tem dogajanjem veliko (preveč) ur. Tekmam so sledili komentarji, pogovori z nogometnimi strokovnjaki, igralci. Ob dopoldnevih so ponujali še enkrat tekme prejšnjega dneva. Mediji so nam ustvarjali dva „nogometna tedna“.

Sredi tega dogajanja pa je bilo letos vendarle nekaj čisto novega. Zelo veliko se je namreč govorilo in pisalo o problemu gledalcev na stadionih. V središču pozornosti so bili angleški navijači. Vse se jih je balo. Izkušnje zadnjih let so dajale slutiti hude reči. Po prvi tekmi, ki so jo Angleži izgubili, se je še kar mirno izteklo. Nekaj prask je zabeležila policija. Po drugi tekmi — spet izgubljeni — pa so bila poročila porazna. Pretepi in prave bitke in milijonska škoda. Več ko sto so jih zaprli. Nemška policija je morala v naslednjih dneh spraviti na noge več tisoč svojih mož, ki so skušali obdržati red in mir. Ministrska predsednica je v Londonu nastopila zelo energično, vendar je nihče od razgrajačev ni upošteval. Ob velikem športnem dogodku, ki naj bi bil v veselje, smo imeli na ekranih nasilje, potolčene glave, razbite šipe, strah v očeh prebivalcev.

posebno Vi, mladi, njene besede!
Bivša voditeljica komsomola, bivša profesorica
na ugledni komunistični univerzi kliče vsem,
ki znajo in hočejo poslušati
in skušajo vsaj malo razumeti,
kliče na ves glas: „KRISTUS ALI NIČ!“

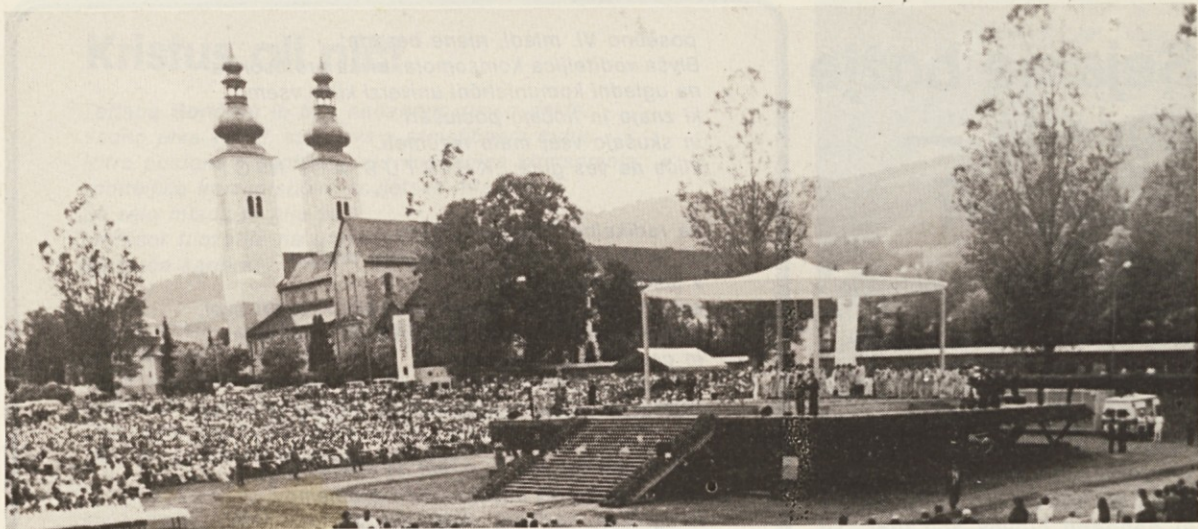
Ta radikalna Tatjanina izjava
ne velja samo za komunistično družbo
v splošnem razkroju,
ampak tudi za zahodni industrijsko razviti svet,
kjer prevladuje težnja po uživanju, bogatenju
in gospodarski uspešnosti
v škodo verskih načel in moralnih vrednot.
Priznati moramo, tudi zahodna družba je bolna.

Kje je rešitev? Mnogi o tem ne premišljajo,
ker ne vidijo ali nočejo videti problemov,
ki ogrožajo sodobno družbo.
Preprosto „tulijo z volkovi“,
ker je neprijetno in nevarno plavati proti toku...
Ker je sladko biti „uz vlast“...
Tem ljudem pravimo „molčevčeva večina“,
ki je odgovorna za mnogo zla v naši družbi.

Kje je rešitev?
Poglejmo pošteno, kako je z našo družbo?
Zanašajoč se na znanost, nova odkritja
in tehnični napredek je Evropa, tudi zahodna Evropa,
zatajila svoje krščanske korenine,
misleč, da ji te korenine niso več potrebne.
Usodna zmota!
Kajti ob evangeliju se je Evropa razvijala skozi stoletja.
Kultura vseh evropskih narodov temelji na krščanstvu.
Ko pa je Evropa zavrgla krščanstvo,
se je oddaljila od svojih korenin
in je zato nujno začela pešati
njena notranja moč, njena življenjska sila.
Kajti v koreninah je življenje.
„V koreninah je čudežna moč“,
je naglašal pred 20 leti umrl prof. Jakob Šolar.

Rešitev naše družbe je tedaj
v P O V R A T K U k njenim K O R E N I N A M ,
v povratku k Jezusovemu evangeliju,
ki je glasnik Resnice, Pravice in Ljubezni
in s tem T E M E L J družbenega reda,
kjer vladajo Bratstvo, Svoboda in Mir.

Tatjana Goričeva ima tedaj prav.
Jezusov evangelij je najbolj zanesljivo ja m s t v o
za človeka vredno življenje na zemlji.
„KRISTUS ALI NIČ!“
A vidva, sestra in brat?
Kaj vidva mislita o Jezusu?!

Poročevalci in gledalci so se dobesedno oddahnili, ko Anglija ni prišla v zaključni del tekmovanja. Žalostno, a resnično. Toda tudi kasneje so ti dogodki spremljali nogometno tekmovanje. Veliko časa je TV posvetila razglabljanjem, kdo so ti ljudje, ki prihajajo razgrajati na miroljuben športni dogodek. Od kod so, iz kakšnih družin izhajajo, kje so vzroki za takšno obnašanje kot da je edini užitek razbijanje in pretep. Pogosto smo slišali, da je treba iskati korenine tega zla v razbitih družinah, v brezposelnosti, preobilju. Na stotine avtomobilskih gum so prebodli neke noči ti „junaki“ samo v enem predelu mesta. Drugod so razbili stekla izložb kar po vrsti. Kaj more imeti v glavi človek, ko to počenja? Če se je hotel znesti nad bogatimi, se je pač zmotil, saj bogati nimajo avta na ulici čez noč. Prizadel je navadnega delavnega človeka. Morda je stresal jezo nad tujo lastnino samo zato, da si je nabiral „trofeje“ za samohvalo pred kolegi. Morda je ravnal tako, ker ga je potegnilo za seboj „vzdušje skupine“.

Zakaj mladi ljudje zapadajo danes tako hudim napakam, ko pa imajo na razpolago vse?

Starejši mož mi je potožil: „Garal sem vse svoje življenje ko črna živina. Po 20 ur na dan sem delal včasih in moja družina je lepo živela. Nabral sem le-

„Delne resnice“ naše moderne civilizacije: svoboda, demokracija, narodnost, razred, ekonomija, o katerih govori simpozij evropskih škofov, so zaradi odtrganosti od Boga podivjale, izgubile so prave človeške mere. Pot do njihovega počlovečenja nam najboljša kažejo borci proti totalitarne- mu leninizmu v deželah tega sistema. Slišali smo njihov poziv, da živimo RESNICO, da živimo dostojanstveno, brez sovraštva in da se odpovemo nasilju. Predvsem pa nam je njihovo življenje samo najmočnejši poziv in zgled, da te VREDNOTE v življenju tudi uredni- čimo s polnostjo SLUŽENJA.

Stane Gabrovec, Stična, 1987

po premoženje in ničesar ne bom vzel s sabo. Otrokom sem zgradil hišo in kupil vso opremo. Sedaj me pa še pogledajo ne. Vse sem jim dal, le zakaj so sedaj takšni do mene. Živijo po svoje, neurejeno, neporočeni. Nobena moja beseda jim nič ne pomeni. Postali smo si tuji, skoraj sovražniki.

Kaj naj bi mu odgovoril? Preveč žalostna je takšna pripoved. Le zakaj postanejo danes nekateri tako divje nemogoči? Kdo je kriv vsemu temu? Zdi se mi, da je preveč površno naštevanje takih vzrokov kot je slaba družba in okolje, splošna nehvaležnost in nezaupanje. To nam ne pomaga veliko. Nekje v globini bi menda morali priznati, da smo krivi vsi skupaj. Vsi preveč zaupamo vase, prepričani smo, da znamo obvladati vse življenje, zavest samostojnosti nam dajejo uspehi našega dela in potem zaradi tega pozabljammo na Boga, Božje zakone v njihovih podrobnostih smo polagoma izrinili iz svoje sredine, ker smo mislili, da nimamo časa zanje. Tedaj pa, ko začutimo krivico in nasilje, se sprašuje-

Apostol Pavel govori:
Božje kraljestvo ni jed in pi-
jača, ampak pravičnost
in mir in veselje v Svetem
Duhu; kdor namreč s tem
služi Kristusu, je všeč Bogu
in číslan pri ljudeh.
Prizadevajmo si torej za to,
kar je za mir
in za medsebojno
spodbudo.“

Rimlj 14, 17—19.

mo, kako more Bog vse to dopustiti.

Že psalmist v svetem pismu pravi: „Če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo njeni zidarji. Če Gospod ne varuje mesta, stražnik zaman čuje.“

To resnico smo postavili danes malo preveč na stran, da nas Bog pri našem delu ne moti. Če človek misli, da bo vse lahko uredil brez Boga, se pač močno moti. Dokaz je tristo razgrajačev, ki so držali v šahu množico mirnih prebivalcev mest in na tisoče policajev.

Seveda nam ni do takih razgrajaških „čudes“. Radi imamo mir. Nedvomno si tudi starši ne želijo imeti otrok po zgornjem vzoru. K svojim prizadevanjem z vzgojo otrok bo treba nujno pritegniti še trdno naslonitev na Boga in njegovo Cerkev.

Te dni se odpirajo šolska vrata. Otroci bodo spet začeli z dopolnjevanjem svojega znanja. Poleg rednega šolskega dela bo še toliko različnih vabil k dejavnostim, ki naj bi pomagale otrokom razviti njihove najrazličnejše sposobnosti in zadovoljiti posebna zanimanja. Ali bo osta-

lo kaj časa tudi za slovenski verouk?

Duhovniki in pastoralni sodelavci opažamo — sodeč po statistikah (številke tudi nekaj povedo!) — da je birma marsikomu potrditev v neveri. Po tem dogodku mnogih ni nikjer več videti. Mnogi starši se zadovoljijo s tem, da otroci obiskujejo verouk v redni nemški šoli. Ker živimo v tujini, naj bi poskušali otrokom pomagati k čim boljšemu poznanju praznovanja vrednot tudi na slovenski način. Menite, da otroku ni bolj potrebno neko globoko in široko duhovno in kulturno obzorje kakor pa karkoli drugega? Pošten in zrel človek bo postal samo na takih osnovah, samo to mu more pomagati, da ne podleže slabim zgledom, pred katerimi ga ne morete obvarovati niti starši.

Kristjani poskušamo otroke vzgojiti v samostojne ljudi na podlagi evangelija, ki nas pouči, da prihaja moralna zahteva od Boga. V tem se razlikuje od humanizma, ki poskuša razlikovati zlo in dobro le s človeškimi močmi. Otroci morajo postati nosilci božjega v tem svetu za

prihodnjo dobo. Ker bo to vse bolj naporno zaradi stranpoti moderne družbe, je treba toliko bolj zares vzeti vzgojo. Slovenske župnije in vaši duhovniki vam hočemo biti v oporo v zavesti, da nosimo odgovornost drug za drugega in za mladino še prav posebej. Kar bomo sejali, to bomo kasneje želi, pravi Jezus.

Z vami upam na začetku novega šolskega in veroučnega leta, da bomo skupaj sejali velikodušno in zavzeto, da se bomo mogli skupaj veseliti božje besede, da jo bomo sprejemali v svoja srca, da bo obrodila sad, ki ostane. Spodbuja nas Jezusova beseda: Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi.

Slovenska maša naj bo družinam vedno dragoceno središče našega srečevanja v prihodnjem letu in slovenski verouk kolikor je le mogoče vreden napora, ko morate starši urediti marsikaj tako, da pomagata otroku k udeležbi. Bog pa naj da blagoslov in obilen sad vašemu prizadevanju.

To vam želi vaš Don Kamilo

Marija je znamenje upanja

Ob zaključku Marijanskega leta

Na praznik Marijinega vnebovzvetja se je zaključilo Marijino leto, ki mu je papež dajal velik pomen tudi v zvezi s pripravami na duhovno prenovalo ob vstopu v tretje tisočletje, odkar svet pozna Kristusa. Zato je bila tudi razglasitev zaključka Marijinega leta v Rimu zelo slovesna in ob njej vrsta pomenljivih srečanj. Tako kakor so vsi pričakovali zaključek ni bil le slovesna izjava in poudarjanje vloge Marije v Cerkvi, ampak je papež nakazal pot naprej in pozval kristjane, naj se z enako vnemo trudijo še naprej, da bodo molitve tega leta rodile sadove, ki naj vse bolj dozorevajo v času pred nami. Razmišljanje ob Mariji in njeno poživljeno češčenje more pripravljati pota novega upanja, ki ga današnji svet zelo potrebuje. Kristjani naj to upanje povsod načrtno oznanjamo. Današnjemu človeku so zelo potrebni nosilci tega upanja, ker se ljudje množično predajajo mišljenju in delovanju brez upanja. Ne najdejo trdnih tal in ne zgovornih znamenj, da bi mogli pričakovati kaj več kot so minljive dobrine in minljivo življenje. Marijino telesno vnebovzetje pa je znamenje tistega upanja, je poudaril sveti oče, ki dovolj zgovorno priča, kje je treba is-

kati naš cilj. Pozival je, naj se znamo vedno znova zahvaljevati za obilna znamenja ljubezni, ki jih Bog izkazuje ljudem danes na Marijino priprošnjo. Zahvalo pa naj vedno spremlja vztrajna molitev za novo spoznanje in poglodbitev vere.

Slovesnosti v Rimu so se udeležili mnogi predstavniki vzhodnih Cerkva, kjer je marijansko češčenje še posebej bogato že v tisočletni tradiciji. Tako so grško-bizantinski, etiopski, koptski in kaldejski škofje ali patriarhi ob papeževi prisotnosti opravili marijanske pobožnosti v svojih obredih. To naj bi bilo še posebej pomenljivo, saj naj bi ob tem postalo bolj očitno, koliko osnov krščanske edinosti bomo kristjani našli ob izviri svoje vere. Eden teh je prav gotovo Marija, naša nebeška mati.

S tem je hotel papež nakazati tudi smer, ki jo je treba zasledovati. Dovolj je 1000 let nezvestobe Gospodovi prošnji, „da bi bili vsi eno“. Tretje tisočletje, odkar se je rodil na zemlji Odrašenik, naj bo tisočletje edinosti. To pa prav gotovo ne pride samo po sebi, ampak je lahko le sad božjih darov, ki pa jih moramo izprositi in biti zanje odprti.

POMNI, BRAT!

Vir moči so LJUDJE,
ki tolažijo, če ste žalostni,
ki pomagajo, če ne morete
več naprej,
ki odpuščajo in nudijo nove
možnosti,
ki so navdušeni in Vas
navajajo k dobremu,
ki imajo potrpljenje z Vami,
so mili in dobrotljivi,
ki ostajajo zvesti, resnični
prijatelji,
ki Vas ne puščajo na cedilu,
ki vedo, kaj hočejo,
ki izžarevajo dobroto in
ljubezen.

VIR MOČI so ljudje,
ki so podobni Jezusu.

ODITI . . . ITI NA POT . . .

Oditi — pomeni v prvi vrsti
stopiti iz sebe,
zdrobiti skorjo egoizma,
ki nas skuša vkleniti
v naš lastni „jaz“.

Oditi — pomeni nehati plesati
okrog sebe
kot da bi bili središčna točka
sveta in življenja.

Oditi — ne pomeni požirati
kilometre,
broditi čez morja
ali doseči nadzvočno hitrost;
to je predvsem odpreti se
drugim,
jih odkrivati, jim iti naproti,
jih skušati razumeti
in jim pomagati.

Oditi . . . iti na pot . . .
Ali ni to v življenje
postavljen e v a n g e l i j
bratstva, solidarnosti, dobrote,
miru in l j u b e z n i ?!

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

MLADINA: SLOVENIJA ZA LAS UŠLA VOJAŠKEMU UDARU?

Med ljudmi se v zadnjem času širijo govornice, ki bi jih na kratko lahko povzeli takole:

Poleg seje predsedstva CK ZKJ je v istih dneh začetka pomladi zasedal tudi Vojni svet oboroženih sil SFRJ. V tem političnem subjektu naj bi podrobno razčlenili aktivnosti, ki naj bi jih bilo potrebno izvesti v Sloveniji, da bi se ubranili namišljene specialne vojne.

Komandant Ljubljanskega armadnega območja naj bi dobil navodilo, da preveri, koliko je slovenska oblast sposobna držati situacijo v svojih rokah, po tem, ko bi izvedli aretacije (po nekaterih verzijah tudi likvidacije), ki bi jim sledile demonstracije, pohodi ljudi na ulice, generalni štrajki, civilna neposlušnost in bojkoti med vojaki, miličniki, med uslužbenci v zaporih, medijih obveščanja javnosti itd.

Komandant LAO naj bi tudi nudil pomoč pri „držanju situacije v rokah“, s tem, naj bi poudaril, da ima prvenstveno nalogo ščititi sebe (kasarne, vojake...). S slednjim v zvezi naj bi bile izvršene tudi priprave.

Konzultirali so slovensko politiko in ofenziva je bila ustavljena, bojda po energični intervenciji Kučana in Dolanca. S slednjim v zvezi že kroži šala, da „Dolanc ofenzive ni ustavil zato, ker bi bil proti njej, temveč zato, ker so jo hoteli izpeljati brez njega“.

Če so govornice izmišljotina, potem kažejo na to, da je ljudstvo spričo agresivnega obnašanja in groženj s strani oblasti vznemirjeno in sila nazaupljivo. Če so govornice utemeljene, potem lahko sklepamo, da je Slovenija za last ušla vojaškemu udaru.

MLADINA, Ljubljana, 13. maja 88/12.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: VOJSKA GROZI SLOVENSKEMU POLITIČNEMU VODSTVU

Ko je slovenska mladinska revija Mladina v februarju napadla jugoslovanskega obrambnega ministra Mamula zaradi prodaje orožja Etiopiji in zaradi gradnje poletne vile ob morju, ni nihče slutil, da bo to pripeljalo Slovenijo na rob vojaškega udara. Kot je šele sedaj prišlo na dan, se je okoli velike noči — na vrhu gonje proti

Sloveniji s strani delov vojaškega vodstva, srbskih oblastnikov pod Miloševićem in drugih zadržanih dejavnikov — zgodilo nekaj, kar je treba jemati zares.

Po zanesljivih vesteh se je tedaj odpravilo odposlanstvo visokih častnikov iz Beograda pod vodstvom komandanta Ljubljanskega armadnega območja generalpolkovnika Višnjičca, ki je, kot je sam rekel, ukrepal po „višjem naročilu“, k slovenskemu notranjemu ministru Ertlu. Častniki so presenečenemu ministru povedali, da so se „protirevolucionarne in protijugoslovanske dejavnosti“ razmahnile in da je zaradi tega v nevarnosti obstoj Jugoslavije in njene ustavne ureditve. Položaj naj bi organom Republike Slovenije uhalj iz rok. Ta ugotovitev častnikov je očitno veljala temu, da se je slovensko javno tožilstvo upiralo uvesti po želji Beograda kazenski postopek proti urednikom Mladine in drugim časnikarjem. Častniki so kritizirali tudi splošne razmere v Sloveniji in republiško vodstvo.

V srbskih časopisih, ki jih usmerja Milošević, predvsem v Politiki, so bili v tistem času, pa tudi kasneje, objavljeni prispevki, ki so — tako kot sedaj vojaki — trdili, da se nahaja danes „sovražnik“ znotraj Jugoslavije. Govornice hočejo celó vedeti, da so vojaki predložili slovenskemu notranjemu ministru sezname neprijetnih razumnikov, ki naj bi jih v „resnem primeru“ ali „likvidirali“ ali zaprli.

Častniki so se pri slovenskem notranjem ministru sklicevali na določilo ustave, da morajo braniti neokrnjenost Jugoslavije in njeno ustavno ureditev, in sicer „z vsemi sredstvi“. Rekli so, da spadajo po členih 221 in 236 ustave kazniva dejanja proti državni varnosti pod neposredno pristojnost vojaškega sodstva in njenih organov pregona.

Slovenski notranji minister je spričo te grožnje takoj obvestil slovensko politično vodstvo, ki se je povežalo z Beogradom. Tam so ugotovili, da ni imelo jugoslovanske državno predsedstvo, ki mu gre po ustavi vrhovno poveljstvo nad vojsko, o takih načrtih nobenega pojma. Tudi „svetu za ljudsko obrambo“ pri predsedstvu, ki ga sestavljajo politiki in vojaki, ni bilo predloženo kaj takega.

Raziskave so pokazale, da so misel o vojaškem posegu v Slovenijo spočeli na svojo pest v tako imenovanem „vojnem svetu“ pri obrambnem ministrstvu, h kateremu spadajo visoki poveljniki, štabni šefi in vodilni uradniki ministrstva, potem ko so obšli politične organe. Vso zadevo sta vodila obrambni minister Mamula in

njegov namestnik general Daljević. Odposlanstvo v Ljubljano so sestavljali politiki in častniki, vodil ga je pa zvezni partijski šef Krunić, ki je skušal posredovati. Po ostrih razpravah so se zedinili na izjavo, da je „pogovor“ služil „pojasnitvi nekaterih pravnih vidikov“.

V Sloveniji se bojé vedno bolj očitnih povezav med nacionalistično naravnanim srbskim vodstvom in deli vojaškega vrha.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 16. maja 88/3.

MLADINA:

KMEČKA ZVEZA NE SODI V SZDL

V bistvu so državne organizacije, ki so pri nas dobile ime „zadruga“, pa niso zadruge, sredstvo v rokah države za likvidacijo kmeta. Zato je tudi organizacija, ki nosi ime Slovenska kmečka zveza, v tem sistemu tujek, ki ne more biti sprejet. Partija bo proti njej nastopala z vsemi sredstvi, ki so ji na voljo — ni važno, ali odkrito ali prikrito.

Kmečka zveza, taka kot je, v SZDL, tako kot je, ne sodi. Bistvo kmečke zveze je v tem, da je stanovska organizacija samostojnih kmetov, ki se zavzema za potrditev in uveljavitev njihove samostojnosti, za družinsko kmetijo kot osnovno celico gospodarjenja v kmetijstvu, za resnično zadružništvo. SZDL — če se omejimo samo na področje kmetijstva — pa je kot politična organizacija ustanovljena in oblikovana za to in tako, da uveljavlja prav tem stremljenjem kmečke zveze nasprotno politiko: za prodor stalinističnega, realsocijalističnega koncepta odnosov in organizacije v kmetijstvu, torej za državna kmetijska posestva in za zadruge, ki naj bi pod tem imenom in prek različnih oblik sodelovanja (t. i. kooperacije) postopoma pripeljale do končnega cilja, ki je v bistvu isti kot pri državnih posestvih, t. j. do statusa kmeta kot kmetijskega delavca pri državnem posestvu, ki se imenuje zadruga.

Če pa bi tej ugotovitvi ugovarjali z dokazovanjem, da so kmetje v SZDL vendarle sodelovali in da je „doseganja kmetijska politika, ki jo je izvajala SZDL, rezultat najbolj širokega in demokratičnega sodelovanja kmetov“ (priljubljena fraza!), je možni zaključek samo ta, da nove Slovenske kmečke zveze sploh ni treba, saj jim vendar že obstoječa SZDL nudi zadosti najbolj širokega prostora za uveljavljanje vseh njihovih stremljenj.

France Bučar

MLADINA, Ljubljana, 27. maja 88/20—21.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:
AKCIJSKI PROGRAM KPJ

Po tridnevnih vročih in deloma bojevitih razpravah je partijska konferenca ZKJ (30. maja) odobrila nov „ak-

cijski program“, ki predvideva daljnosežne gospodarske in družbenopolitične reforme in ki naj bi državo povedel iz krize.

Zamenjave oseb v partijskem vrhu, ki so jih mnogi delegati ostro grajali in dolžili za krizo, „akcijski program“ ne predvideva. Prav to so terjali mnogi delegati, ki so neobičajno odkrito in ostro obsojali nesposobnost, zlorabo oblasti, izprijenost in izjemne pravice funkcionarjev. „Določeni funkcionarji na vrhu ZKJ so zgubili sleherni ugled in spoštovanje. Namesto da bi živel za politiko, živijo — in to odlično — od politike in od številnih ugodnosti. Takšni ljudje ne morejo biti motor sprememb. Na njihovo mesto morajo stopiti strokovno in nravno odgovorni ljudje.“

Slovenski partijski šef Kučan je zastopal mnenje, da s sedanjim partijskim vodstvom ni mogoče uresničiti korenite reforme. Kučan se poteguje v Sloveniji za „socializem po meri človeka“ in se ne brani, da je ta oznaka na las podobna „socializmu s človeškim obrazom“, ki ga je zaman skušal v praški pomladi uveljaviti Dubček. Kučan se je zavzemal tudi za priznanje mnenja „manjšine“ — v nasprotju z „demokratičnim centralizmom“, ki ga zastopa partija. Na novo je opredelil „vodilno vlogo partije“: „Avantgarda ni tista družbena sila, ki se oklepa vzvodov oblasti, marveč tista, ki najbolj prispeva k družbenemu napredku in demokratičnemu razvoju.“ In dalje: „Mi, komunisti, moramo dokazati, da se odrekamo hrepenju po monopolu oblasti.“ Kučan je tudi Evropejec: „Naš cilj, cilj Jugoslavije, je in mora biti: priključek k razviti Evropi. Vsi mi hočemo Evropo, kamor tudi sodimo.“

Srb Milošević ima slovenska prizadevanja za demokracijo za „malomeščanske“, če ne celó za „protirevolucionarne“ odklone. Zanj velja kot mera vseh stvari „demokratični centralizem“, odločanje partijske večine. Ne moti ga, če ga slovenski in hrvaški tisk označujeta za „neostalinista“.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 1. jun. 88/9.

MILOVAN DJILAS SPET GOVORIL

Djilas je imel po 34 letih spet v Jugoslaviji predavanje. Pred kakšnimi tristo študenti v Mariboru je rekel, da mora Jugoslavija izbirati med demokracijo in razpadom. „Po mojem gledanju je videti prihodnost Jugoslavije takole: sleherna republika mora najti kompromise prek demokratične povezave. Jugoslavija bo ali demokratska zveza republik ali pa bo razpadla v različne republike.“

Na vprašanje, zakaj se je razšel s Titom, je dejal Djilas: „Videl sem, kako se poganjajo komunisti za limuzinami in vilami.“ Komunistem ni bil spokorniško samozrtvovanje, kot si ga je on predstavljal.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 4./5. jun. 88/6.

(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

SLOVENSKI HMEJLJARSKI PRAZNIK

S strokovnim posvetom slovenskih hmeljarskih strokovnjakov se je 12. avgusta v žalski občini začelo tridnevno praznovanje tradi-

cionalnega hmeljarskega praznika. Mladi hmeljarji so priredili hmeljarski triatlon in odbojgarski turnir. Na osrednji prireditvi so v povorki prikazali slovensko hmeljarstvo nekoč in danes. Številne obiskovalce je zelo navdušil koncert pihalnega orkestra iz nemškega mesta Nandlstadt, ki je središče hmeljarstva v Zvezni republiki Nemčiji.

38. GORENJSKI SEJEM

V Savskem logu v Kranju so avgusta odprli 38. gorenjski sejem, na katerem je sodelovalo 1216 razstavljalcev, od teh 25 iz tujine. Na 12.000 kvadratnih metrih notranjih in 30.000 kvadratnih metrih zunanjih površin je bilo razstavljeno blago za široko porabo in trajnejše narave, kot so gospodinjski stroji, pohištvo, kmetijski stroji, gradbeni materiali in športna oprema. Velika izbira blaga na enem mestu in popusti pri cenah (10 do 30 odstotkov) so bili največja privlačnost osrednje gorenjske prireditve. Sejem je razgibal

„Ko bi v Jugoslaviji obstajala dejanska demokracija z resnično svobodo mišljenja in misli, bi Mladina ne uživala popularnosti, ki jo ima. Naš uspeh je simbol in sad tega, da naša družbena ureditev ne funkcionira.“
(Franci Zavrl, odgovorni urednik Mladine).

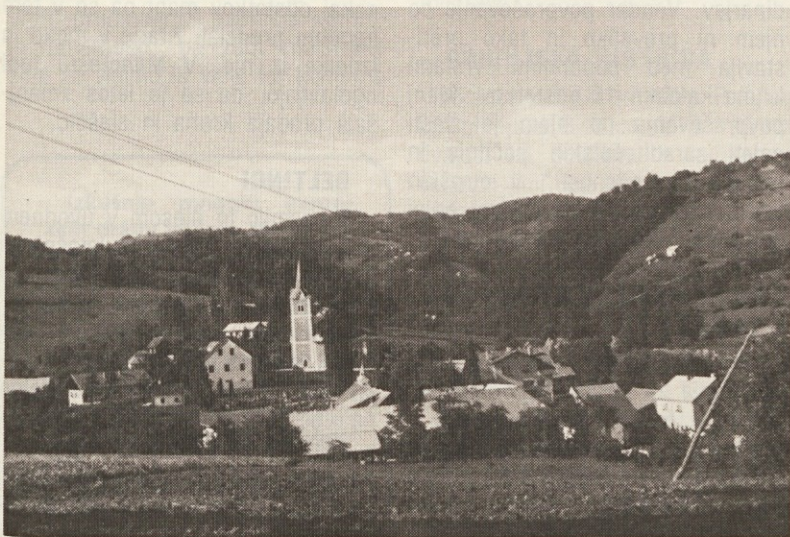
SÜDDEUTSCHE ZEITUNG,
München, 27. maja 88/3.

tudi večerni ritem dopustniškega Kranja z nastopi najboljših slovenskih zabavno-glasbenih ansamblov.

SLOVENSKA INDUSTRIJA

je julija izdelala za 3,6 odstotka manj kot v istem mesecu lani. S tem se je sedemmesečna raven izdelave za malenkost izboljšala v primerjavi s polletno. V prvih sedmih mesecih letos je namreč slovenska industrija v primerjavi z lasnkim sedemmesečjem izdelala za 4,4 odstotka manj. Med 34 slovenskimi industrijskimi dejavnostmi jih je julija 18 izdelalo manj kot julija lani. Te rdeče proizvodne številke so bile zelo pogostne med najmočnejšimi dejavnostmi. Padanje dejavnosti v elektroindustriji se je letos le malo zavrlo, kar je prvi dober znak za premik na boljše. Nasprotno pa tiči druga najmočnejša dejavnost, kovinska predelovalna industrija, v hudi krizi, saj je julija izdelala kar za 16,6 odstotka manj kot julija lani. Ne dosti bolje je s strojno, nadalje s tekstilno industrijo, z izdelavo vozil ipd. Delovna storilnost je bila julija za 3,2 odstotka manjša. Zaradi zamrznjenih plač pa so se stroški dela znatno znižali. Slovenske v juliju izplačane plače so bile realno za 21,4 odstotka pod lanskimi julijskimi.

KOPRIVNICA, gručasta vas med Senovim in Podsredo, stoji na nizkem slemenu med dvema potokoma. Severovzhodno od vasi so številni manjši vinogradi in med njimi raztresene kmetije.

Vas VISOKO PRI POLJANAH je znana po bivšem dvorcu pisatelja Ivana Tavčarja, prej kmetiji rodbine Kalan, ki jo je Tavčar ovekovečil v Visoški kroniki.

ZASOLJENA CENA KRUHA

Sredi avgusta se je kruh v povprečju podražil za 60 do 80 odstotkov, najbolj pa so se podražile žemlje in pecivo. Nove cene, ki se za vse vrste kruha, razen osnovnega, tržno oblikujejo, so posledica višjih cen letošnje pšenice, dražje energije in drugih potrebnih sestavin. Bel kruh stane po novem

Dvignjene roke s prsti v obliki črke V (victoria = zmaga) v pozdrav štirim obsojenim pred Vojaškim sodiščem na Roški v Ljubljani 28. julija.

2200 dinarjev (doslej 1380), črn kruh 1850 dinarjev (doslej 1020), cena polkilogramskega ajdovega trajnega kruha pa je z 860 dinarjev poskočila na 1500 dinarjev. Za male žemlje je treba po novem odšteti 220 namesto prejšnjih 120 dinarjev. Le osnovni kruh, ki mu pravijo tudi socialni, se ni podražil in stane še vedno simboličnih 380 dinarjev. Vendar povpraševanje po njem ni preveliko in tako predstavlja med podobnimi vrstami kruha kakšnih 15 odstotkov. Manj povpraševanja po njem je zlasti poleti zaradi šolskih počitnic in manjše „zasedenosti“ v otroških vrtcih. Pravzaprav so skoraj edini odjemalci v tem obdobju vojak.

ZA PRAVICE SLOVENSKEGA NARODA

Na kongresu Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur, ki je zasedal v francoskem mestu Liégu od 28. do 31. julija, so spregovorili tudi o sojenju Borštnerju, Tasiću, zavrlu in Janši pred vojaškim sodiščem v

MLADINA: Kakšna je po vaše perspektiva?

MATIJA MALEŽIČ (nekdanji Kardeljev zaveznik): V Ribnici pravijo, da je v socializmu samo na začetku zelo hudo.

MLADINA: Kaj pa potem?

MATIJA MALEŽIČ: Potem pa je vedno huje.

MLADINA, Ljubljana, 27. maja 88/18.

Ljubljani in odločno zahtevali, naj sodni in vojaški organi spoštujejo neodtujljive kulturne pravice slovenskega naroda.

od tu in tam

AJDOVŠČINA

V žitnopredelovalni organizaciji Mlinotest so v prvih letošnjih mesecih za dobrih deset odstotkov povečali celotno proizvodnjo, vendar pa predvsem na račun večje količine krmil. Naredili so jih namreč skoraj za 60 odstotkov več kot v lanskem enakem obdobju. Za nekaj odstotkov manj pa so v tem obdobju predelali žitaric v moko in izdelke iz nje. V Mlinotestu tudi ugotavljajo, da se je letos zmanjšala prodaja kruha in slaščic.

BELTINCI

S pesmijo in plesom v uvodnem delu osrednje prireditve letošnjega folklornega festivala v Beltincih so člani folklorne skupine Kulturno-umetniškega društva Beltinci proslavili petdesetletnico folklorne dejavnosti v tem kraju. Tako dolgo namreč prizadevni kulturni delavci v Beltincih že skrbijo za kakovostno delo na kulturno-umetniškem področju, že osemnajst let pa je vrhunec njihovega vsakoletnega

prizadevanja folklorni festival, ki je ob predstavitvi ljudskih pesmi in plesov najrazličnejših narodov Evrope rešil pozabe tudi marsikateri domači običaj, opravilo ali staro igro. Na letošnjem festivalu, ki je bil minuli petek, soboto in nedeljo, se je predstavilo devet folklornih skupin iz Slovenije, Madžarske in avstrijske Koroške, med njimi tudi dve, iz Markovcev in Cirkovcev, ki sta skupaj z beltinsko proslavili petdesetletnico obstoja. Še eni jubilaranti so sodelovali na letošnjem festivalu: Banda Kociper-Baranja oziroma njeno jedro, brata Jože in Janez Kociper ter Miška Baranja. Deluje že petdeset let in brez nje beltinska folklorja ne bi bila to, kar je.

BLED

S koncertom slovenskega pihalnega kvinteta in violinistov duo Pogačnik-Erdeli so odprli peti festival Idriart. To je ime, ki pomeni Inštitut za razvoj medkulturnih odnosov z umetnostjo. Ustanovil ga je violinist Miha Pogačnik v Ženevi, ki vsako leto obiskuje države na raznih celinah. Letos je na primer gostoval v Sovjetski zvezi in LR Kitajski.

V okviru Idriarta so organizirali vrsto predavanj s področja kulture in umetnosti, pa tudi mojstrske šole za violino in violo ter komorno

Izkušnje mnogih evropskih držav kažejo, da so bili gospodarski skoki doseženi s sredstvi, ki so tuja temeljem ideologije in prakse ZK. Nasprotno pa v vse države, katerih temelj je komunistična ideologija, ekonomsko propadajo ali v najboljšem primeru stagnirajo.

MLADINA, Ljubljana, 1. jul. 88/12.

POBIRANJE KROMPIRJA je lahko istočasno tudi občudovanje rodovitnosti zemlje in božjega blagoslova.

glasbo. Pripravili so tudi tečaj jugoslovanskih ljudskih plesov in zborovskega petja. Prireditev vključuje še predavanja o ekologiji, pomenu sodobne družine, biološko dinamičnemu kmetijstvu, zdravstveni pedagogiki, socialni terapiji ipd. Organizatorji napovedujejo, da bo festival prihodnje leto v Južni Ameriki, Južnoafriški republiki in Avstraliji.

BOHINJSKA BISTRICA

Akademski slikar Albin Polajnar iz Bohinjske Bistrice, ki je več kot dvajset let poučeval v tamkajšnji osnovni šoli, od leta 1980 pa ustvarja kot svobodni umetnik, je v petek, ob 18. uri odprl lastno galerijo na Vodnikovih cesti v Bohinjski Bistrici. Razstavljenih je okoli 70 del.

BRASLOVČE

S slavnostnim koncertom moškega pevskega zbora Braslovče, z razvitjem prapora prosvetnega društva in s podelitvijo Galusovih odličij so v tem kraju žalske obči-

ne zaključili večdnevno praznovanje ob 100-letnici prosvetnega društva Braslovče.

CELJE

Pater Robert Podgoršek iz župnije sv. Cecilije v Celju, ki si je v sedemnajstih letih službovanja na tem območju pridobil velik ugled med verniki, je pred kratkim končal službovanje v Celju. Kapucinski provincialat iz Ljubljane ga je namreč premestil, ker je ocenil, da je zaradi svojega odnosa do ljudi in požrtvovalnega dela drugje še bolj potreben. Celjanom njihove odločitve ni uspelo spremeniti, čeprav so na kapucinski provincialat naslovili peticijo, ki jo je podpisalo več kot dva tisoč vernikov. Nič ni pomagalo niti dejstvo, da sta njihovo pobudo podprla tako koordinacijski odbor za sodelovanje z verskimi skupnostmi krajevne konference SZDL Pod gradom kot tudi koordinacijski odbor za sodelovanje med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri celjski socialistični zvezi. Slednji je v svoji

Štrajki, demonstracije, zborovanja so izraz nezadovoljstva z obstoječim, so protest in pravica.

TELEKS, Ljubljana, 30. jun. 88/27.

prošnji poudaril, da ne želi posegati v pristojnosti cerkvene ustanove, temveč le opozarja na razpoloženje med verniki.

GRIŽE

Delavsko prosvetno društvo Svoboda iz Griž je v letnem gledališču pripravilo koncert z naslovom Pojo naj ljudje. Na njem je nastopilo deset pevskih zborov in domača godba na pihala. Vsi pevci in poslušalci so pozdravili starosta malega tabora pevskih zborov v Grižah skladatelja in dirigenta Radovana Gobca, ki je dirigiral tudi združenim pevskim zborom.

KRŠKO

Kmetje občine Krško, zbrani na ustanovnem sestanku Slovenske

kmečke zveze v tej občini, so odločno protestirali proti uvozu mleka, mlečnih izdelkov in mesa. Prepričani so namreč, da bi s tem denarjem doma dosegli enake količine navedenih pridelkov. Naš kmet mora proizvajati hrano z izgubo, da lahko vlada sprejema tako neodgovorne odločitve, so opozorili v svojem protestu in hkrati zahtevali odstop ZIS s predsednikom na čelu, saj po njihovem mnenju vlada, ki ne rešuje v prvi vrsti kmetijstva, ni sposobna voditi države.

LAŠKO

Minuli mesec je pivovarna doseгла rekordno proizvodnjo 149.000 hektolitrov piva in z 1,8 milijona steklenic za 2,5 odstotka preseгла dotedanjo največjo dnevno prodajo. Takšne poslovne rezultate je bilo mogoče doseči le s prizadevnostjo kolektiva, ki je delal vse sobote, nedelje in oba praznika, celo v izmenah tudi po dvanajst ur na dan. Ob tem je značilno, da pivovarni primanjkuje steklenic, zaradi česar porabnike prosi, naj jih vračajo trgovskim organizacijam. Problem

je tako velik, da utegne ohromiti proizvodnjo piva.

LJUTOMER

Potem ko so v Ljutomeru v začetku junija ustanovili občinsko kmečko zvezo, so to nedeljo v Moti pri Ljutomeru ustanovili tudi prvo osnovno celico zveze v Ljutomerski občini. Na ustanovnem občnem zboru vaške kmečke zveze Mota se je zbralo okrog petdeset kmetov iz tega kraja, ki so za svojega predsednika izvolili kmeta Milana Babiča, za podpredsednika pa kmeta Milana Rusa, ki je obenem eden od treh podpredsednikov občinske kmečke zveze.

OTOČEC

Četrte kmečke igre Pod dedovo lipo so na kopališki prostor hotela Grad Otočec privabile blizu 3000 gledalcev, ki so uživali v domiselno pripravljenih tekmovalnih točkah. Igre, ki so bile v znamenju spravila kmečkih pridelkov, so imele namen, da bi se ohranili stari kmečki običaji, ki tonejo v pozabo.

V konkurenci šestih ekip so ponovno slavili tekmovalci iz Podgrada pod Gorjanci, ki so ponovili lanski uspeh. Sledile so jim ekipe Bele Cerkve, Gaberja, Šmarjete, Otočca in Orehovice.

VELIKA PLANINA

Na Veliki planini se je zbralo nekaj tisoč ljudi, ki so prišli na otvoritev kapele Marije Snežne. Kapelo, ki jo je med vojno požgal okupator, so s prostovoljnim delom in prispevki v slabem letu dni obnovili Stranjani, planšarji in bajtarji ter stranski gasilci. V celoti je pokrita s škodlami in pravijo, da je edina te vrste v Evropi. Kapelo je blagoslovil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar.

Na praznik Marije Pomočnice je NA RAKOVNIKU maševal beograjski nadškof dr. Perko.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

NAŠ TEDNIK: PROCES V LJUBLJANI

18. julija zjutraj se je na vojaškem sodišču v roški kasarni v Ljubljani začel proces proti Janezu Janši, Davidu Tasiću, Ivanu Borštnerju in Franciju Zavrlu (odgovornemu uredniku Mladine), vsi obdolženi in obtoženi izdaje vojaških tajnosti. Trije od četverice — Janša, Tasić, Zavrl — so civilisti, Borštner je poklicni vojak v činu podoficirja (zastavnik). S svobode se je edinole Franci Zavrl branil, ostali trije so bili več ko 50 dni v preiskovalnem zaporu. Kljub temu, da so trije civilisti, je vsem sodilo vojaško sodišče.

Od prvega dne pripora se je v Sloveniji dvignil doslej nesluteni val solidarnosti in prizadetosti. Ustanovljen je bil Odbor za varstvo človekovih pravic, njegovo poslanstvo je doslej s podpisom podprlo 70.000 oseb in okoli 500 društev, organizacij in podjetij; društvo slovenskih pisateljev in slovenski PEN center sta organizirala solidarnostne literarne večere za priprte in doslej je teh večerov bilo 40; v frančiškanski cerkvi so bile solidarnostne božje službe in kot centralne zahteve demokratične slovenske javnosti so se izcimile sledeče: priprti naj si lahko izberejo civilne zagovornike, branijo naj se s svobode in proces naj bo javen.

Izkazalo se je, da je vojska za te zahteve gluha, da se zanje sploh ne zmeni. Sploh je vojska v teku preiskav in tudi med procesom pokazala izredno moten odnos do javnosti: nobenih sporočil — in če je le kako sporočilo bilo, potem s pozicije moči in užaljenosti. Zati ni čudno, da ji javnost očita nadutost, oholost in podobno.

Novo dimenzijo so ti očitki dosegli v trenutku, ko je vojaški senat pod vodstvom sodnika Vlasisavljevića sporočil, da se bo proces v Ljubljani proti Slovincem odvijal v srbohrvaščini in ne v slovenščini, kakor to ustava Slovenije jasno določa.

Proces je bil tajen, potekel je za hermetično zaprtimi in zastraženimi vrati, vojska o procesu ni dala nikakršnih informacij. Edine informacije o procesu je dajal Franci Zavrl, ki je pod zdravniško kontrolo in zato ne v priporu. Dostop v sodno dvorano je bil možen edinole najožjim sorodnikom obtožencev. Obtoženci so morali sprejeti vojaške zagovornike, oziroma se morajo, kakor Zavrl, braniti sami, ker je vojaški senat njegovega civilnega zagovornika Demšarja vrgel iz sodne dvorane.

Iz teh in drugih razlogov je Odbor za varstvo človekovih pravic že takoj na začetku procesa izjavil, da je „vsaka sodba, ki bo v imenu ljudstva izrečena na tem procesu, za nas nelegalna in nelegitimska“.

Roška cesta 2 je bila v dneh procesa alternativno središče Ljubljane. Dnevno se je tam zbiralo precej naroda, da bi izkazali solidarnost z obtoženci. Prva dva

27. junija se je zbralo na Trgu svobode v Mariboru 7000 delavcev iz TAMA in drugih tovarn. Zahtevali so višje plače, siti stokrat slišanih, pa še vedno nerazumljivih besed na neskončnih sestankih. „Če se je denar našel za vile naših funkcionarjev, mercedese, letala in službene potovanja, ga bo treba najti tudi za naše plače.“

dneva so ljudje prepevali Zdravljico, skandirali imena obtožencev, vozila so trobila — vse v znak podpore obtoženim. Vojaški senat je nato zagrozil s preložitvijo procesa drugam — nakar se je izražanje solidarnosti in podpore pač prilagodilo okoliščinam: skoraj nič petja in trobljenja, zato pa šopek pri šopku, solidarnostna straža, papirčki z napisom „Svoboda“, dvignjene roke z znakom „V“, pismeni pozdravi štirim v sodni dvorani in vmes pesniška zbirka (Toneta Kuntnerja, ki jo je posvetil obtožencem — op. NL). O zadržanju vojske je v posebni izjavi „iniciativnega odbora“ rečeno, da vojaško sodstvo svoje pravice uporablja dosledno v škodo obtožencev in da se s tem izpostavlja sumom, da gre za proces s političnim ozadjem.

Državni tožilec v Beogradu je že izjavil, da pripravila proces proti Novi reviji štev. 57 zaradi izdaje vojaških tajnosti.

NAŠ TEDNIK, Celovec, 29. jul. 88/8 in 10.

DELO: VOJAŠKO SODIŠČE IZREKLO KAZNI

Danes (27. julija, op. NL) je senat vojaškega sodišča v Ljubljani izrekel prvostopenjsko sodbo obtoženim zaradi izdaje vojaške skrivnosti. Spoznal jih je za krive in (dalje na strani 35)

franc saleški finžgar

prerokovana

26. julija 1914 je izbruhnila prva svetovna vojna. Na vojno je moral tudi gospodar s Kozjega vrha nad Soro na Gorenjskem Blaž Jančar, doma pa pustil ženo s šestimi majhnimi otroki. Za pomoč na kmetiji je prosil neoženjenega posesetnika Maticevega Franceta, ki v vojsko ni bil klican.

France je Jančarjevi Francki, ki je bila včasih njegovo dekla, na kmetiji pridno pomagal. Včasih se mu je prikradla misel, kaj bi bilo, ko bi ne bilo Blaža iz vojne več nazaj.

Po celodnevem delu s pomočjo dninarjev na Jančarjevem posestvu se je zvečer družina skupaj s Francetom spravila k molitvi.

Ko je Urša navezala dolgo vrsto očenašev in se spomnila vseh živih in mrtvih sorodnikov, naštelala in izročila Bogu vse dušne in telesne potrebe, tedaj je vstala mama in vsi otroci z njo ter so sredi sobe pokleknili in dvignili roke k Mariji Pomagaj. Podoba je visela na steni in ji je gorela lučka. Mama je narekovala in otroci so molili za njo:

„In sedaj, o Marija, te posebno prosimo za našega ata. Varuj ga, brani ga! Pripelji ga nazaj zdravega! Naj ga ne umori sovražnik! Ti mu stoj ob strani podnevi in ponoči! Ti ga tolaži, ti ga podpiraj in mu izprosi božjo pomoč, da ostane pri njem vekomaj! O Marija, bodi počeščena s svojim sinom Jezusom pet tisočkrat! O Marija roža, bodi počeščena s svojim sinom sto tisočkrat — zdaj in na vekomaj. Amen.“

France je klečal in poslušal. Glava mu je klonila do klopi in preden je bilo molitve konec, sta mu kanili dve debeli kaplji iz oči, ki si jih je obrisal z rokavom, ko je vstajal, in s plahim glasom je razsodil: „Takole vam rečem, da

se ne more in ne sme zgoditi žalega tistemu, za katerega taki in tako molijo.“

„Božja pota so čudna, kdo jih ume?“ je vzdihnila Franca in ukazala otrokom, naj gredo spat s teto Uršo.

Tudi France je čutil, da mora iti, a je vendar še obsedel in čakal. Ko sta bila s Franco sama, je povzel pogovor od opoldne: „Franca, ne zameri, saj pojdem precej, a samo to ti še rečem, ko sva sama: za podporo moraš prositi!“

„Ne bom. Saj sem že rekla.“

„Zakaj se braniš denarja?“

„Sram me je. Pomisli, da bi šla k županu in bi rekla: Ne moremo živeti — revščina je — naredi mi prošnjo! — A — ne grem, ne!“

„K župniku pojdi! Saj dela prošnje skoro vsem.“

„Tja bi laže šla, pa tudi ne grem.“

„Pojdem pa jaz. Za drugega se lahko prosim. Lej, porečem: Dolg ima...“

„Če smo drugega plačali, bomo tudi tega z božjo pomočjo...“

„Seveda ga boš. Saj s tem denarjem ne boš plačevala dolga. Če pa dobiš za obresti, se ti bo prileglo. In če drugi dobe, kakor si slišala, in jih ni sram, zakaj bi bilo tebe?“

„France, saj sem ti hvaležna, ko tako skrbiš. A za sedaj počakajva! Govorila bom še z Blažem.“

„Je tudi modro. Oh, veš kaj, Franca! Jaz imam konja. V nedeljo naprežem in te peljem v Ljubljano.“

France se je silno razveselil te misli. Franca je za hip omahovala, potem pa rekla: „Če si tako dober, le naprezi! Vzamem še Ferjana in Micko s seboj, da obiščeta očeta. Nista ga še videla v vojaški obleki.“

In sedaj je France pomolčal in na tihem občudoval modrost žene, češ kako ima prav — zavoljo ljudi.

„Saj res. In morda še Janezka?“

„Ne. S takim je prevelik križ v mestu.“

„Kakor veš, da je prav. Torej v nedeljo — in se vse pomenimo z Blažem.“

France bi bil še sedel, pa je gospodinja pogledala na uro in se začudila: „Na deset gre.“

„Saj res,“ ji je pritrdil Matic in vstal. „Kakšna noč!“ je pogledal skozi okno. „Pravzaprav bi bilo najbolje, da bi šel kar na pod v slamo in počakal jutra. Kaj bi krevsantil domov! Ni vredno.“

Tedaj je stopila Franca k nje-mu, ga prijala rahlo za roko in mu pogledala v oči: „France, ubogaj me in pojdi! Je bolj prav tako.“

„Prav imaš,“ je rekel Matic brez vsakega premisleka in šel. Celó lahko noč ji ni voščil.

Franca je slišala pri oknu, ko ga je zastirala, hitre, težke korake, ki so bežali čez dvorišče. „Kdo bi mislil, da se ta hrust da voditi kot otrok in da ima tako srce! Le kako, da sem si prebrala?“

Koprnenje se je budilo v njej in tisti dnevi, ko je zahajal k njej — k deklici.

Franca se je okrenila od okna,

lučka pred Marijo je revno brlela. Zdelo se ji je, da še posluša njeno in molitev otrok za Blaža. Ustrašila se je in kes ji je presunil dušo. Popravila je brlečo lučko, ji prilila olja, postala sredi sobe, kjer je malo prej klečala z otroki, in molila s srcem: „O Bog, skušnjava je bila. — Marija, pomagaj — sirota sem. Jaz nočem — nočem . . .“

France je hitel proti domu. Na desnici je čutil gorko Franckino roko. Zdelo se mu je, da ga perje kot otroka, in je ubogal, ker je vedel, da drugače ne sme, ne more, noče. Ob njem je šlo čvrljanje otročičev, na nogah je še čutil, kje je spal Janezek. Vse je šlo z njim: Franca, otroci, vsa hiša.

Ko je potrkal doma na vrata in se je posvetila v veži Lojzina luč, je vse izginito in ga zapustilo. Stopil je v vežo, v hišo, in zagledal v njej sam dolgčas in puščobo.

III

V nedeljo po Velikem šmarnu je napregel Matic koleselj in se odpravil po strmeh kolovozu v dolino. V dnu pri kapelici, kjer je bila pot taka, da je bilo mogoče sestiti na voz, je čakala Franca z otrokoma. Ti so sedli na voz, Matic je pa šel peš, dokler niso privozili na varno cesto. Tamkaj je šele sedel na kozla in pognal.

Na cesti so dohajali mnogo voz, ki so bili natlačeno polni mater in otrok.

„Vse jih gre obiskat,“ je omenil Matic in se obrnil nazaj na kozlu.

„Morda zadnjič,“ je odgovorila Franca žalostna.

Matic se je obrnil spet naprej in švrknil konja.

„Stric!“ se je oglasil Ferjan. „Naj grem k vam sedet!“

„Pojdi, če mama dovoli!“

Franca je samo prikimala grede, ko je opazovala voz, ki se jim je ognil. Pet otrok in štiri žene so sedele na njem, žalostne kot Franca.

Ferjan je zlezal k Maticu na kozla in prosil za vajeti.

„Ko bom gospodar, bom tudi jaz imel konje,“ je začel fantek in nerodno držal vajeti.

Matic je pazil nanj, učil ga vso pot, kam naj potegne, če se s kom sreča, kam, če koga prevozi. Večkrat je moral poseči sam po vajeti, da niso zadeli ob kanton.

Čim bliže so bili Ljubljane, več je bilo voz. Pri Figovcu, kjer so se ustavili, je bila stiska za prostor v hlevu, toliko je bilo konj.

France je peljal Jančarjevo v gostilno, naročil kosilo in vse plačal.

Franca je bila huda.

„Veš kaj, te sramote mi ne delaj: voz si dal, konja, sam greš z doma — in sedaj bi še plačeval! Na, tu imaš!“ mu je porinila krome na mizo. „Če jih ne vzameš, prav gotovo, da gremo peš nazaj.“

France bi bil drage volje plačal trikrat toliko. Ko pa je pogledal Franco in slišal njene besede, je segel po kronah in jih spravil.

Nato so šli iskat Blaža.

Po mestu je mrgolelo ljudi. Matic je prijel Ferjana za roko, Francki za krilo se je držala Micka.

„Da se ne izgubita!“ je svaril

in se zibal s hribovskim korakom sredi ceste.

Ljudje so hodili gor in dol. Vojaki, mladi in stari, vsi novo oblečeni. Z njimi matere s cajnami, otroci v novih, predolghih oblekah, z nekaterimi dekleta, ki so vselej zardele, ko so srečale znanca.

Ferjan je gledal vojake in hiše in se spotikal ob vsakem kamenčku.

Pred vojašnico se je vse trlo. Vse je čakalo, vse izpraševalo. Po vežah in stopnicah so letali in klicali razna imena.

„Blaž Jančar,“ je vprašal Matic.

„Katera kompanija?“

„Marškompanija št. 2.“

„V drugem nadstropju.“

Matic je stopil pogumno skozi vežo in delal pot proti stopnicam.

Vrhu stopnic je zavpil nadnje vojak: „Dober dan, Matic!“

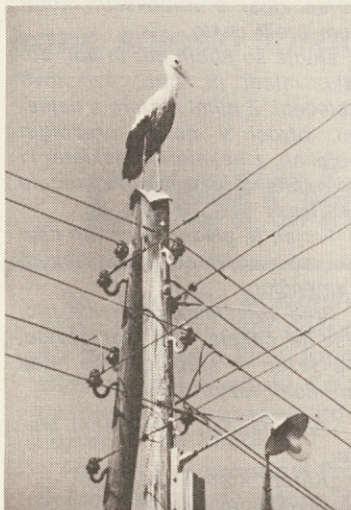
Matic je gledal in segal po ponujeni roki.

„Jernej! Ali ga ne poznaš, France?“ se je zveselila Jančarica.

„Kajne, sem zal?“ se je norčeval Matjažev Jernej in se smejal. „Ali ste prišli k Blažu? Kar naprej! Tistale vrata, št. 37! Jaz

Nad Mursko Soboto se je zgrnil večer.

moram k Figovcu. Me čaka naša. Zbogom!"

Jernej je stekel po stopnicah kot razposajen fant in jim izgubil, preden so zavili na hodnik.

Soba št. 37 je bila skoro prazna. Pri vratih je nekdo spal na slamnici in bil pokrit s kapo čez oči. V kotu na levo sta dva, ki sta imela zvezde, sedela na postelji in kadila. Od te postelje ob steni je bilo vse nastlano s posvaljkano slamo. Ob zglavju tornistre, plašči in koci, nad njimi puške.

„Saj ga ni,“ je omenila tiho Franca.

Matic je gledal po dolgi sobi, dokler ni zagledal na koncu dvorane še nekoga. Ležal je vznak in se ni ganil. Počasi so šli skozi sobo proti njemu.

„Je,“ se je oglasil šepetaje Matic.

„Ate!“ je zavpil Ferjan, izpulil roko iz Maticeve in stekel k očetu.

Ko je Blaž odprl oči, je ob njem že sedel Ferjan na slami.

„Lej ga!“ se je razveselil oče in sedel. Tedaj je stekla še Micka in se mu oklenila krog vratu. Za njo je šla Franca in mu segla v roko. Matic je pa ostal sredi sobe in si ni upal — tujec, tako se mu je zdelo — do njega.

„Obiskat smo te prišli,“ je poskušal okorno Matic.

Blaž ga ni slišal. Matic je spoznal, da ti štirje tam na slami — tudi Franca je sedla k Blažu — govore jezik, ki ga on ne razume. Smejale so se jim oči in lica, govorili so pretrgane stavke, ne, še stavkov ne, samo besede in se gledali in iskali rok, ki so se dobrikale in stiskale.

Franca je začela jemati iz ceekarja gnjat, pogačo, steklenico sadjevca, debele hruške in slive ter vse polagala pred moža na slamo.

Blaž je prijel vsak kos posebej in dajal z roko hvalo za vse.

Franca je stal od daleč in gledal. Občutil je živo, da je popolnoma odveč, in spregovoril: „Le pogovorite se! Pri Figovcu počakam.“

„Ne hodi!“ je vstal Blaž in otepal bilke slame z obleke. „Saj gremo vsi.“

„Ate!“ je zavpil Ferjan in stekel k očetu.

Blaž je pospravil jedila, opasal bajonet, otroka sta se prijela očetu za roke in so šli. Na stopnicah je za očetovim hrbtom potegnil Ferjan Micko za krilo in jo prosil, da sta menjala prostor. Ferjan je hotel biti na levi, ker mu je bil očetov bajonet tako silno všeč.

Ko so prišli k Figovcu, je bila krčma natlačena. Soparen duh, dišeč po razlitih pijačih, je nasičal sobo. Tobakov dim je zavijal vse goste v meglo.

Matic je vdrl prvi v gnečo in iskal prostora. In spet se je oglasil iz kota Jernej in jih vabil: „Sem, k nam! Za pol kompanije nas je iz naše fare! Poglejte!“ In Maticu so molili roke: Matija, Manin, Mlinarjev, Jaka, Lukov in še drugi. Pri Matiju je sedela Francka in sram jo je bilo. Odmikala se je od njega in pripovedovala samo zaradi zadrege Jernejevi ženi nekaj na uho.

Gostje so se stisnili in naredili prostor.

Matic je zadnji sedel na vogel mize in klical za natararico po pijači.

„Jančarica,“ je začel najbolj zgovorni Jernej, „lahko si prevzetna na moža. Za majorja je pri kompaniji!“

Jančar se je trudno nasmehnil, se odkril, da je pokazal sive lase, in rekel: „Zato, kajne, ker je meni že ves osel iz glave, ti ga pa imaš še vsega v njej!“

Jančar se je spet pokrnil, Mlinarjev je strgal Jerneju korenček in omizje se je smejalo.

Natararica je postavila ropotaje štiri vrčke na mizo.

„Na dobro zdravje!“ je segel Mlinarjev po Maticevem polnem vrčku in ga izpraznil v duško. „Pa boglonaj zanj,“ se je muzal in brisal po kocinastih brkih.

„Alo, natararica! Za vsakega pri mizi dva vrčka, plačam jaz... Kaj misliš, da nimamo?“

Matic se je potrkal po listnici, skriti v telovniku.

„Tako se spodobi!“ je bil Jernej s praznim vrčem ob mizo. „Vidiš, Jančarica, ali nismo vojakni veseli fantje?“

„Fantje? Seveda!“ ga je sunila s komicem njegova molčeča žena.

„Kajne, skoro sami oženjeni dedci?“ ji je pomagala Franca.

„Kaj dedci! Ali ne veste, kogar cesar preobleče, da ni več dedec, ampak fant? Zato bi jaz, če bi smel kaj ukazovati, dal postaviti vojaka ne sme priti obiskat nobena žena.“

„Hvala Bogu, da nimaš te pravice!“ je rekla Franca.

„Ne, škoda, da je nimam! Žene nas samo pohujšujete. Boš videla jutri. Vsakemu se bo na obrazu poznalo, da ga je obiskala žena, tako mu bo dolgčas. Še meni, ko je nič ne maram.“

Jernej je del ženi roko okrog pasa in jo pritisnil k sebi.

„O, saj te poznam!“ je rekla ona in se mu branila.

Franca je pogledala na otroka, ki sta z odprtimi usti in očmi lovila besede. Celu vsak na svojo žemljo, ki sta jo na pol poje-

deno držala v rokah, sta pozabila.

Od sosednje mize se je čula kvanta. Franca je hitela otrokoma nekaj pripovedovati, da je preglušila grdo besedo. Prav nanju se je nagnila in ju stisnila k sebi. Potem se je takoj obrnila k Blažu, ki je molčal, in mu šepetala tako, da omizje ni razumelo. Mož je prikimal, se obrnil k Maticu, ta je prikimal Blažu in Franci, potegnili še enkrat iz vrča in odšel od mize.

V veži je plačal, šel k hlapcu in dal zapreči.

„No, če greste, pojdimo!“ je rekel, ko se je vrnil, in izpil ostanek iz vrčka. „Kar sem rekel, je plačano! Zbogom, fantje!“

„Zakaj tako naglo? Posedite! Zbogom!“ je vršalo omizje.

„Gora ni nora, je le tisti nor, ki hodi v temi gor,“ je še rekel Matic pri vratih in odšel na dvorišče.

„Hribovec,“ ga je uščetil Mlinarjev, pa Matic ni več slišal.

Takoj za njim je prišla Franca z otrokoma in za njo Blaž.

„Hvala Bogu, da smo zunaj!“ se je oddahnil Jančar.

„Zavoljo otrok,“ je omenila Franca.

Mama in Micka in Jančar so sedli zad. Matic in Ferjan spred, in koleselj je zdrčal proti Šentvidu.

„Ali si videla,“ je vprašal Jančar ženo, „kako nič ne spadam mednje? Bogve zakaj so me vtaknili v kompanijo.“

„Drugi so za stražo, ki so tvojih let, ali ne?“

„Skoro vsi.“

„Ko bi se prosil stran?“

„Nič ne pomaga. Pustimo! Naj bo, kakor je božja volja!“

Nato sta začela govoriti o mlačvi, o živini, o polju, o vsem. Za vsako malenkost je vpraševal Jančar, da je ženi hodilo na misel: zadnjič se je doma tako poslavljval, danes se od daleč. Pomeni. In vso pot si je otirala solze.

V Šentvidu je zavozil Matic k Cirmanu. Poiskali so si miren kotiček.

„To je zame, ne tisti šunder,“

je rekel Blaž Maticu. „Ko smo lepo sami.“

In molčeči Blaž se je razvnel in se razgovoril veselo, da Franca ni več mislila na solze in se mu je sam Matic smejal in se tolkel po kolenih. Komaj je našel pripravno vrzel v pogovoru, da je opozoril na podporo.

Blaž ni bil zoper, ali Franca se ni vdala in Matic tudi ne. Ko je šla Franca za hip od mize, sta dognala z Blažem tako, da vse oskrbi Matic. Če bo podpora — prav, če ne — je vseeno. In ko pride denar, se ga Franca ne bo branila.

Že se je večerilo, ko so se poslavljali. Blaž je stal pri koleslju in držal Franco za roko. Matic je popravljal pri uzdi jermenje in čakal. Zgovorni Blaž je spet umolknil, tudi Franca ni vedela kaj reči. Rosne oči so se gledale, sklenjene roke so govorile.

Matic je napeljal vajeti po konju na voz in hotel na kozla.

„Zad sedi in Micka v sredo!“ mu je rekel Blaž.

**„Gora ni nora,
je le tisti nor,
ki hodi v temi gor,“
je rekel Matic.**

„Saj res,“ se je odmikala Franca.

„I, no,“ je rekel Matic in sedel.

Do ceste je šel Blaž ob vozu in držal ženino roko.

Potem je obstal sredi poti in gledal za vozom. Tudi Franca je gledala nazaj. Micka je mahala z ruto, Ferjan je pa gledal le konja in visoko držal bič.

„Bog ga obvari!“ se je okrenila Franca spet naprej, ko je mož izgubil za oblakom prahu.

Nato so molčali.

„K njej mi je rekel sesti,“ je razmišljal Matic. „Poštenjak... In jaz?“

Spet ga je bilo sram kot tedaj,

ko ga je prosil za rataja, in hud je bil nase.

Prav takrat se je nenadoma oglasila hčerka: „Mama, če bi sovražnik ata ubil, jelite, potem pridejo stric France k nam za ata?“

„In konja pripeljejo s seboj,“ je dostavil Ferjan.

„Tiho, otroci!“ je rekla Franca in spet molčala.

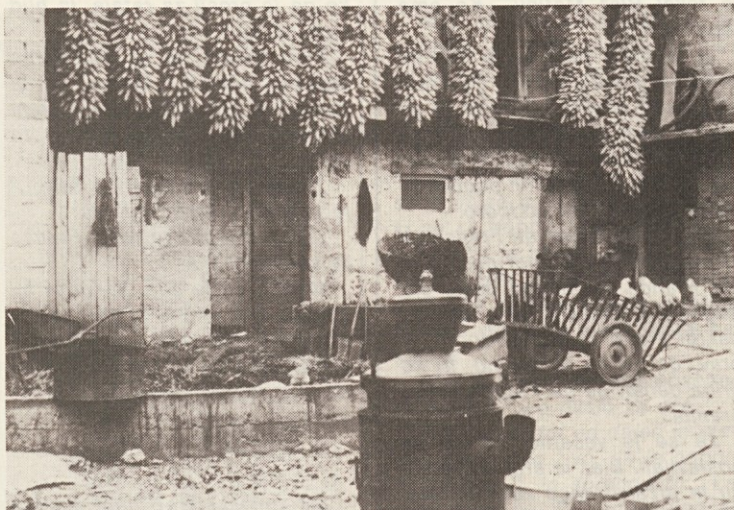
Maticu pa je bilo, kakor bi bil izpregovoril angel, in spet ga je obšla skušnjava, ki jo je zagovarjal: „Morda je tako namenjeno. Če je Bog govoril po otroku?“

IV

Ne kdovekajkrat, toda zgodilo se je, da je Maticev France prišel pozno v noč s konjem domov. Take večere je Jero silno skrbelo. Hodila je nemirna k oknu, ga odpirala in poslušala, če bi kje čula ropot voza in glas Francetov. Na prag ga je hodila čakati in za vse na svetu bi ne bila legla, dokler ni prišel. In ko je zaslišala pod vasjo ropot voza, je prihitela v hišo pravit Lozi: „Zahvaljen Bog! Že gre!“ Naglo je prižgala laterno, skočila še v hlev pogledat, če je v konjski staji vse v redu, in potem stopila na rob dvorišča ter ga pričakovala.

„Dolgo vaju ni bilo, Lucka,“ je

Kmečko dvorišče na Dolenjskem.

hodila Jera krog kobilice in jo tapljala po vročem životu.

„Se človek zamudi, da ne ve kako in kdaj,“ se je opravičeval France in izpregal.

„Kaj tisto! Da sta le srečno doma.“

Jera je prijela konja za uzdo, počakala z njim pred hlevom, da ga je France razkomatal, in mu posvetila v stajo.

Ko je France pogledal v jasli, z nogo podrgnil steljo po podu, ga je silila Jera: „Je že vse v redu. Kar pojdi in nič se ne boj, da bi napojila Lucko prezgodaj ali da bi je ne in bi trpela žejo!“

France se je resnično tako zanesel na Jero, da je vselej brez skrbi legel in ni čakal na konja. Jera pa je zvesto sedela na molznem stolčku v hlevu po celo uro in čakala Lucke, da se je najedla in se ohladila.

Tako je bilo celih enajst let. Ta večer pa, ko se je vračal France z Jančarico iz Ljubljane, se je zgodilo drugače.

Še luči nista prižgali Jera in Lojza, že je Jera silila k večerni molitvi in je bila vsa zaspala.

„Ko bi počakali še nekoliko,“ je odložila Lojza Bogoljuba in se ozrla skoz okno.

„Le čakaj ga, če hočeš! Jaz ga že ne bom!“

Lojza je pogledala Jero izpod rute in se ji komaj vidno nasmejnila.

„Torej moliva!“ je rekla in vstala izza mize.

Jeri se v resnici ni prav nič mudilo in nejevoljna je bila, ko ni mogla Lojze zapelesti v pogovor, da bi se znesla nad Francetom. Zato je po molitvi stopila k oknu in prisluškala.

Mrak je nastal in prve zvezde so se prižgale.

„To je vendar od sile, da se tako dolgo vlačil!“ je rekla jezno Lojzi in si uprla roke v boke, kakor za boj pripravljena.

„Pot se vleče in vojaki tudi niso prosti, da bi govorili z njimi kadar koli.“

„Pot in vojaki, seveda! Jaz le ne vem, kako moreš biti tako nezapopadljivo slepa! Mar jima je za Blaža! To so drugačne reči.“

Jeri so se jezno pobliskale oči, da je Lojza v mraku videla njih zelenkasti sijaj.

„Jera, spet natolcuješ. I, kaj vendar veš o Franci in o njem?“

„Oh,“ se je po sili začudila dekla in se še bolj po sili zasmejala. „Kaj vem? Ko bi ne bila tako sveta in učena iz pobožnih bukcev, bi mislila, da res ne znaš tujih grehov in ne veš, kaj se pravi: greh zagovarjati, h grehu

molčati, greh spregledati — o, le zagovarjaj, le molči, le spreglej jima vse — le, svetnica! Tako dolgo, da bodo s prstom kazali za njima in bomo umazani vsi — medve tudi. Le daj! Toda jaz ti rečem, da tega ne učakam pri hiši — jaz že ne. Lahko noč!“

Jera ni čakala Lojzinega odgovora. Trdo je zaprla vrata in odšla na izbo.

Tamkaj je sedla k odprtemu oknu in še na misli ji ni bila postelja. Na dlani, kamor je bila naslonila glavo, je čutila udarce žil, ki so ji kljuvali v senceh.

Dolgo je sedela brez vsake jasne misli. Trudna topost po izbruhu jeze jo je obvladovala. Rahlo je šumelo drevje, gibano od vetra, ki je hladen pihal v okno. Počasi je ginila topost, Jera je začela razmišljati. Toda vse misli so se križale, črtale in zavozlavale in se zaeno potapljale v čustvu, ki ji je bilo čisto neznano. Prvič v življenju jo je obšlo to čustvo, ki je rodilo toliko jezo na Franceta. A kljub temu ga je Jera to noč pričakala, pri oknu, kakor nekdanj, in kljub vsej jezi se je silno razveselila, ko je spregovoril na dvorišču. Najrajši bi bila planila iz sobe in mu posvetila in mu pomagala. In ker ni, se je razjokala.

Na dvorišču pa je Lojza svetila okrog voza, ko je France izpregal.

Molčal je trdovratno, klobuk je imel pomaknjen na levo oko in

**„Jero spodim!
Prebito, da jo bom!
se je jezil France.“**

na Lojzin pozdrav je zagodrnjal nerazumljivo besedo.

Sestra ga ni več nadlegovala z vprašanji. Molče mu je pomagala in ker ni bila vajena, jo je nekajkrat odsunil s kolenca.

Ko pa France ni dobil pripravljene zobjanja v jaslih, se je

raztogotil in spregovoril: „Kje pa je dekla?“

Trdo je poudaril besedo dekla, dasi jo je sicer vedno klical za Jero.

„Spi,“ je odvrnila kratko Lojza.

„Jera se boji za tvoje dobro ime,“ je dejala Lojza.

„Spi, spi! Torej ima človek dandanes posle zato, da je sam hlapec. Spodim jo! Prebito, da jo bom!“

France je mešal zobanje, da je letela rezanica čez pomijnik, in jezno treščil posodo v jasli.

„Človek pride s pota truden, sedaj pa sédi in čakaj še na konja. Preneumno!“

„Počakam jaz. France, kar brez skrbi lezi!“

„Ti pa ne boš!“

France je sedel na stol. Lojza je obesila luč na zid in sedla poleg brata.

Nekaj trenutkov sta oba molčala. Nato je pričela Lojza: „Potr-pimo, France! Vsak človek ima svoje slabosti. Jera ima veliko lepih lastnosti, pa seveda, včasih je res čudna.“

„Včasih! Pravzaprav vedno. A sedaj je že taka! O, saj vem, kaj jo peče!“

„Kaj misliš, da jo?“

„Nikar, Lojza, ko sama dobro veš! ... Samo to in nič drugega, ker Jančarici pomagala. Ženska ženski ne privoščiči.“

„To ni res!“

„Je, Lojza! Ali si kdaj slišala, da je ženska žensko pohvalila? Jaz že ne.“

„Jera se boji za tvoje dobro ime.“

„Kaj?“

France se je naglo zasuknil proti sestri, proti kateri je bil prej obrnjen s hrbtom. Naslanjal se je na konjski paž.

„Za moje dobro ime?“

Klobuk je pahnil nazaj in gledal srdito na sestro.

„Zato, ker se takole voziš z Jančarico.“

France je planil kvišku in začel hoditi po hlevu. Sprva je tiščal roke v žepu, nato jih je potegnil ven, stisnil pesti in začel rohneti: „Če to ni od samega zlodeja! Kaj ve o meni? Kaj ve o Franci? Ho, če bi se z njo vozil — o seveda — potem bi bilo vse prav in dobro! Stran, takoj stran!“

„Le ne preneglo, France! Pomisli, če bi jo zapodil takole v jezi, bi se utegnila res maščevati in bi bogve kaj vse govorila. Ne meni se za take stvari! A ti vendarle rečem, meni boš menda verjel, da mi je zate: k Jančarju hodi res samo tedaj, ko te potrebujejo! Ne rečem zaradi tebe ali zavoljo France. Zavoljo ljudi. Vsako dlačico vidijo na tuji obleki.“

Lojza je motrila brata, ki je spet vtaknil roke v žepa in hodil s povešeno glavo po hlevu. Nič ji ni odgovoril.

Lojza tudi ni več spregovorila. Po hlevu se je čulo hrustanje kobilice, ki je naglo jedla.

„Pa jo ti napoj!“ se je nenedoma ustavil France in hitro odšel skozi vrata. V svoji sobici je jezno zmetal obleko s sebe, naredil velik križ in legel, da je postelja zaškripala. Obrnil se je v steno in strmel v temo. Večkrat je zaklopil oči in čakal spanca. Toda oči so se mu razpirale in tako je bil predramljen, kot bi se bil prebudil zjutraj po najboljšem spanju.

„O ženske! Gluha naj bo, slepa in še mutasta povrhu, pa ti vidi naravnost v dušo! Voha, hudo-ba!“

Obrčal in premetaval se je do jutra brez spanja. In če je za trenutek zadremal, se je hipoma spet predramil, da je še bolj naburjen, kot je legel, vstal z zarjo vred.

Napotil se je takoj v hlev, kar ni bila njegova navada. Pripravil je rezanico, pometel jasli, nastlal in položil živini.

Ko je prišla Jera, se je začudila. Krave so jedle, France je snažil konja.

„Lej ga!“ ji je ušla besedica naglas.

France je dobro slišal, pa se ni niti ozrl.

Jeri je bilo tudi žal besede in ni več rekla druge. Postavila je k Pisani stolček in začela molsti.

Ko je France opravil pri konju, je trdo iztrkal krtačo, jo obesil na žebelj in šel proti vratom. Ne da bi se ozrl, je spregovoril ukazujoče: „Zanaprej nimaš j u konju nič opravka! Da veš!“

Nato je naglo odšel.

Jera je prenehala molsti, odprla usta in pogledala za njim. A Franceta ni bilo več. Jera je molzla dalje. Ko je pomolzla Pisano, ni pristavila stolčka k Rumenki. Naslonila se je pri konju ob paž.

„Takole se človeka naveličajo, ko je enajst let pri hiši,“ je začela glasno govoriti sama s seboj.

Kobilica se je ozrla proti njej in zaprhala.

„Ti tudi buškaš name, konjavs grdi; zato, ker sem ti tako stre-gla! Oba sta enaka z gospodar-jem, nehvaležnika!“

Stisnila je glavo med dlani in život se ji je tresel od jeze in žalosti.

France je do poldneva pohajkoval okrog hiše. Vsepovsod si je dal opravka z malenkostnimi rečmi. A vse to delo je bilo prazno postopanje in nemirno čakanje. Včasih je pogledal proti rebri, kjer so se raztezale Jančarjeve njive in travniki. Opazil je na njih žensko, ki je žela travo in jo zlagala v koš.

„Bogve, če je Franca!“ je pre-mišljeval in dolgčas mu je bilo. Težko je pričakal poldneva.

Po južini se je začel umivati. Nato je šel v svojo sobo in se vrnil iz nje pražnje oblečen.

Obe — Jera in Lojza — sta se zavzeli, ga motrili, se spogledali, a reči si ni upala nobena besedice.

France pa tudi ni rekel, kam se je naravnal. Kar šel je.

Jera je gledala s praga za njim, da bi ujela, kam bo krenil. Ko ni zavil proti Jančarju, se je razveselila.

bo še

med
nami
po
evropi

anglija

Poleg slovesne liturgične obleke je Slovenski dan v Rochdalu še posebej poživila narodna noša.

Lepo smo se Slovenci tudi to pot odrezali pri slovesni mednarodni maši v St. George's Cathedral v Londonu, ki jo je daroval pomožni škof msgr. Howard Tripp, posebej odgovoren za pastoralo med emigranti različnih narodnosti v južnem delu Londona in v škofiji Southwark. Morda so nas le Vietnamci prekosili z ljubkim plesom, ki so ga uprizorile deklice pred oltarjem kot uvod v evharistično bogoslužje. Naša slikovita narodna noša, ki sta jo predstavila Marica Biberovič in Filip Vidmar z lepim banderom brezjanske Matere božje je zelo poživila liturgični sprevod s škofom in duhovniki pred mašo in po njej. Študentka Polona pa je med drugimi v zvonkem slovenskem jeziku pozdravila najprej škofa in vse navzoče. V množici tolikih jezikov se šele opazi, kako je naš slovenski resnično zvočen, sočen in melodičen. Vsi prisotni smo lahko opazili zelo pozoren in prijetno razpoložen, dá, celo nenavadno razveseljen škofov obraz ob poslušanju Poloninega pozdrava. Lepo število rojakov iz Londona se je te lepe maše udeležilo skupaj z našim župnikom Stanetom, ki je somaševal obenem z duhovniki mnogih drugih narodnosti.

Dveh visokih obiskov naše misije v Londonu smo bili še posebej veseli v drugi polovici meseca maja. Gospod Ciril Turk, slovenski župnik iz Stuttgarta, nam je naklonil svoj obisk poln pozornosti do našega doma, ki je kot zgradba stara 100 let, potrebna temeljite prenove od plinske, vodovodne in električne inštalacije pa vse do izboljšave in

preureditve določenih prostorov. Štiri dni je opazoval in motril to staro hišo ter ugotavljal, da je nujno potrebna popravi in izboljšav. Z združenimi močmi bi se dalo kaj storiti.

Drugi obisk, ki nas je razveselil, pa je bil prihod našega škofovega delegata msgr. dr. Janeza Zdešarja na Slovenskem dnevu v Rochdalu dne 29. maja. Hvaležni smo g. Janezu, da se je tudi to pot, kot že za božič, odzval našemu vabilu. O božiču je novega župnika slovenskim rojakom v Angliji predstavil, sedaj, na Slovenskem dnevu, pa nam ga je tudi toplo priporočil, naj skrbimo zanj, da se bo med nami dobro počutil. Posebno nam je položil na srce naš skupni dom v Londonu, ki je sedež slovenske katoliške misije in župnikovo stanovanje — tó bo potrebno za duhovnika primerno urediti. Končno pa so materialne zadeve drugotnega pomena, važno je, da smo ene vere in enega duha — skratka: držimo skupaj, da bi se naša duhovna zgradba ne podrla. Če ta drži, potem nas bo že sama „nuja“ preganjala, da bomo poskrbeli tudi za skupni duhovni center, ki je naš dom v Londonu.

Po maši je sledil lepo pripravljen kulturni program. Za prijetno vzdušje in postrežbo so poskrbeli naši požrtvovalni rojaki iz Rohdala in okolice. Kar hitro so se obrnila kazalca na uri in že je bil čas petih litani, ki smo jih zares lepo in ubra-

Pri Johnyju na 30-letnici skupnega življenja z Bruno.

*Pevski zbor iz
Rochdala je prav
lepo zapel.*

no zapeli ob spremljavi pevskega zbora naših rojakov iz Rochdala pod vodstvom profesorja Iliča. Po litanijah pa smo se zadovoljni razšli s trdnim sklepom, da moramo Slovenske dneve nadaljevati — drugo leto se vidimo spet v Bedfordu na zadnjo nedeljo v maju!

30-letnico poroke sta obhajala 25. junija naša draga rojaka iz Edmingtona (London) Johnny in Bruna Lavrič. Lepo število rojakov iz Londona z župnikom Stanetom se je zbralo, da so slovesno proslavili to pomembno obletnico in jima izrekli cel koš dobrih želja za nadaljnje skupno življenje. Johnny in Bruna, kličemo vama na mnoga zdrava in srečna leta — Bog živi in blagoslavljaj vaju in vajina sinova Johnny in Romana! Imamo vas radi!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Najvažnejši dogodek v času odkar je zadnja številka Naše luči izšla, je bil papežev pastoralni obisk v soboto, 25. junija, v Lorchu pri Ennsu. Obisk je bil namenjen linški in sanktpöhltenški škofiji. Dogovorili smo se, da bo šlo na srečanje s papežem 14 naših v narodnih nošah in da se bodo drugi priključili tej skupini. Kraj za srečanje je res malo odročen; tisti, ki so imeli na skrbi priprave papeževega obiska,

se niso prav znašli in niso znali navdušiti ljudi. Po večini linških far sploh niso nič poskrbeli za obisk. Ko smo se hoteli prijaviti, da bomo šli v Enns v vlakom s farani tiste fare, kjer je največ Slovencev, smo zvedeli, da fara nič ne pripravljajo. To je bil mrzel poliv. Temu se je pridružilo še par drugih malenkosti. Posledica: slovenske narodne noše so ostale doma, Slovenci javno nismo bili navzoči pri srečanju s papežem. Izseljenskega duhovnika je to potrla in ponovno prepričalo, da je zadnji čas, da gre v pokoj. Hvala Bogu, da je bilo nekaj rojakov kljub temu pri srečanju, seveda so bili pomešani med Avstrijci.

Božje službe so bile v juniju kar dobro obiskane. Posebno lepo je bilo na praznik Sv. rešnjega Telesa. Po maši smo imeli procesijo s tremi evangeliji in petjem evharističnih pesmi. Zadnjikrat smo bili zbrani 26. junija. Takrat smo se tudi dogovorili, da bo prihodnja maša spet 28. avgusta. V juliju je bil izseljenski duhovnik odsoten, ker se je obvezal, da bo v Gorici nadomeščal duhovnika; takrat je namreč še vse izgledalo, da bo s 1. julijem 1988 odšel v pokoj. Ti upi so se pa podrli, ko so na salezijanskem kapitlju v Ljubljani sklenili, da bodo opustili v Avstriji zunanje postojanke, razen onih na Koroškem. Tako s 1. sept. neha biti p. Ferenčak izseljenski duhovnik na Dunaju. On bi moral prevzeti mesto narodnega delegata izseljenskih duhovnikov v Avstriji. Tako je bilo dogovorjeno na duhovniškem sestanku v Trierju sredi aprila.

V našem Centru smo se spet nekajkrat poveselili. 29. maja smo obhajali rojstni dan ge. Darinke Ribič, roj. Grandovec. V nedeljo, 26. junija, smo praznovali god g. Ivana Tkalca. Žal ga ni bilo med nami, ker se je pri delu nekaj poškodoval in ga je zastopala žena Matilda. Glavni jubilar pa je bil ta dan g. Bernard Falè. Praznovali smo njegovo 60-letnico, ki jo je, resnici na ljubo povedano, obhajal še v juliju. Ker pa takrat maše ni, smo jo obhajali že malo prej. Vso hrano sta poskrbela on in ga. Kristina, pijačo sta si pa delila g. Bernard in g. Ivan. Skupnost je g. Faletu podarila spominsko košaro. Dobro se nam je godilo in veseli smo bili. Ob treh popoldne smo se počasi razšli. Vsem slavljencem se za pogostitev lepo zahvaljujemo. Seveda smo vsakemu zapeli tudi zdravico.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Junijska maša je bila dobro obiskana. To pot so bili salzburški Slovenci res pridni in so nadkrillili one iz Freilassinga. Ko se je duhovnik spravljat k pridigi, ga je bilo ob mnogih izobražencih kar malo strah. Zraven je bil tudi pravi Salzburčan, ki se je tako dobro naučil slovensko, da je lahko marsikakemu Slovincu v zgled. Vzrok: naša narodna pesem poje „vse to ljubezen st'ri“. Petje je vodil med mašo spet g. Janez iz Freilassinga, ki si je opomogel. Vsi so pri petju pomagali. Za duhovnika je bilo to lepo presenečenje. Pristrčna hvala.

TENNECK — Na drugo junijsko nedeljo se je vreme na salzburškem bolj kisló držalo. Med mašo je pa pošteno vllilo. Bili smo ista, stalna družba.

Za razgovor pred cerkvijo ni bilo vremena. Pa nas je g. Trstenjakova povabila v St. Johann. V treh avtomobilih smo se tja zapeljali. Preživeli smo v skupnosti lepi dve uri. Postreženi smo bili zelo dobro. Gotovo smo občutili besede iz psalma: „Kako dobro in prijetno je, če bratje prebivajo skupaj“. Nekako ob osmih zvečer smo se razšli. Trstenjakovi, res lepa hvala!

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — Odkar je umrl leta 1975 g. Anton Miklavčič, nima tukajšnja Slov. kat. Misija svojega duhovnika. Misija ima male prostore v Friedjof-Nansen-Straße 3. Imela je tudi telefon. Ker so prostori večinoma zaprti in zaradi štednje — denarno Misija ni bogata —, smo po dogovoru prosili poštno upravo, da telefonski aparat odvzame. Od 1. julija 1988 Misija nima več telefona. V primeru kakšne nujne informacije jo je mogoče dobiti, če pokličete številko 047-62/28-66. Kdor kliče iz inozemstva, mora seveda najprej zavrteti številke za Avstrijo.

V petek, 15. julija, je v Spittalu za srčno kapjo umrl g. Janez Kolenc. V jeseni bi dopolnil 71 let. Pokojni Janez je bil rojen v Zgornjem Globodolu, župnija Mirna peč na Dolnjemskem, v številni družini. Vojna vihra je tudi njega dosegla. Odločil se je za domobranca. Bil je ranjen in izgubil desno roko. Leta 1945 je prišel na Koroško, po Vetrinju v Spittal ob Dravi. Kot invalid se je izučil pleskarstva in delal do upokojitve. Pokojni Janez je bil zelo radodaren mož. Odkar obstaja na Koro-

škem akcija za študij misijonkih bogoslovcev, je vedno plačeval za enega bogoslovca. Pa tudi ob Misijonki nedelji ter ob akciji Treh kraljev je dajal do 10.000 šilingov. Koliko je pa razdelil tako, da nihče ne ve, pa ve le Bog. Vsa leta je tudi pel pri cerkvenem zboru. Drugače je bil pa bolj tih fant, ni veliko govoril, sovražil je razprtije in kreganje.

Rojaki so se v ponedeljek, 18. julija, poslovili od njega na špitalskem pokopališču. Pokopan pa je bil doma. Na dovoljenje za prevoz je moral čakati 14 dni. 29. julija je bil prepeljan v Mirno peč in potem pokopan v Doljnem Globodolu poleg staršev. Sestram in bratom izrekamo iskreno sožalje. Špitalčani ga bomo pogrešali!

belgija

LIMBURG—LIÈGE

III. SLOVENSKO PEVSKO SREČANJE

V nedeljo, 28. maja 1988, je bil v Eisdeni velik kulturni praznik, „III.

slovensko pevsko srečanje“, pri katerem je sodelovalo 7 pevskih zborov iz štirih zahodnoevropskih držav. Prvo pevsko srečanje je pred štirimi leti bilo v Heerlenu v Holandiji v organizaciji „Zvona“, drugo Slovensko pevsko srečanje pa je bilo v Merlebachu v Franciji, pod vodstvom „Jadrana“. Letošnje srečanje je organiziral „Slomšek“. Čez dve leti pa se bodo naši pevci zbrali v Moersu v Nemčiji in bodo gostje zbora Slovenski cvet in kvinteta Slovenski fantje.

V Eisdeni so nastopili:

1. Mešani pevski zbor Jadran iz Freyming-Merlebacha pod vodstvom g. Armanda Wrobla.
2. Ženski, moški in mešani pevski zbor „A.T.S.O.“, Aumetz, Francija, pod vodstvom g. Andreja Pišlerja.
3. Mešani pevski zbor Slovenski cvet, Moers v Nemčiji, pod vodstvom ge. Danice Ban.
4. Kvintet Slovenski fantje, Moers, Nemčija.
5. Moški zbor Domači zvon iz Stuttgarta, Nemčija, s pevovodjem g. Damjanom Jejčičem.
6. Mešani in moški pevski zbor Zvon, Heerlen, Nizozemska, dirigent g. Toni Kropivšek.

„Sem pevec in peti vse mi je na sveti!“

Birmanci in prvoobhajanci s koprskim škofom (Pariz).

Koprski škof Metod Pirih z duhovniki pred cerkvijo (Pariz, Vnebohod)

7. Mešani in moški pevski zbor Slomšek, Belgija, pevovodja g. Vili Rogelj.

Zbori so prepevali v moderni koncertni dvorani. Pevce in občinstvo je v imenu Slomška pozdravil predsednik g. Stani Revinšek, napovedovalka je bila ga. Marija Jakoš. Pozdravil, čestital in voščil je tudi krajevni duhovnik g. Vinko Žakelj.

Po pevskem programu je bila prsta zabava, ki so jo vodili Strmanovi Veseli vaški godci.

Pevci so nam s svojimi melodijami pričarali košček domovine, ki nam jo je dal Stvarnik in so jo oblikovali in človečili naši najboljši skozi stoletja. Iz njihovih grl je vrela slovenska bolečina, veselje, domoljubnost, šegavost običajev, spomini na mladost, ljubezen do narave in narodni ponos.

Nepozabni trenutki!

Čudovite melodije!

Koliko srčne kulture in glasbene občutljivosti!

Med pevci in občinstvom se je porodilo skrivnostno sozvočje in vse tako prevzelo, da je kljub večurnemu programu v dvorani ves čas vladala popolna tišina.

Navdušenje in ganjenost sta prišli do viška, ko so za zaključek vsi skupaj, 205 pevcev, pod vodstvom dirigenta-gostitelja g. Vilija Roglja, doživeto zapeli: „Sem pevec in peti vse mi je na sveti!“.

Kateri zbor je bil najboljši?

Nismo tekmovali. Vsi so se skrbno pripravili.

Najzaslužnejši je bil morda tisti zbor, ki je v priprave vložil največ žrtve in ljubezni.

Pomislimo, da je Domači zvon iz Stuttgarta pred svojim nastopom prevozil 600 km, Jadran iz Merlebacha pa 350 km. In redne pevske vaje za vse pevce... Pevovodja g. Vili Rogelj prevozi za vsako pevsko vajo 250 km... Vsem bi bilo veliko prijetnejše ostati doma na naslonjaču pred televizorjem.

Razlogov dovolj tedaj, da spoštujemo naše pevce. Ti so glasniki naše kulturnosti in človečanske solidnosti. Ko gojijo pesem, oblikujejo sebe in nas. Opravljajo vzgojno in narodno poslanstvo. Solidarni so s poslanstvom pesnikov in skladateljev, ker jim pomagajo do besede.

Iskrena vam hvala, dragi pevci!

Posebno zahvalo in priznanje dolgujemo sodelavcem, ki niso naše narodnosti: Holandci, Flamci, Francoz in Madžar. Lep zgled vzajemnosti in medsebojnega priznanja in spoštovanja!

Čestitke in zahvalo zasluži tudi Slomšek za odlično organizacijo srečanja.

In mi?

Kakšni so naši odnosi do naših pevcev in našega glasbenega bogastva? Kako izkazujemo spoštovanje in hvaležnost našim pevcem za njihove žrtve na kulturnem področju?

Ali se ne dogaja pogosto, da prihajamo na naše kulturne in družab-

ne prireditve, če sploh pridemo, PO kulturnem programu?!

Nujno je, sestre in bratje, da se поблиže spoznamo z vrednoto, ki ji pravimo **SOLIDARNOST**, čut za **SOODGOVORNOST**. Solidarnost pomeni iztrgati se zagledanosti vase in vestno opravljati poslanstvo **SLUŽENJA**, v našem primeru služenja kulturi. Solidarnost je pristna človečanska in evangelijska vrednota.

Imaš, bratec, lep glas? Pridruži se bližjemu pevskeemu zboru! Nimaš pevskega daru?

Pridi vsaj na koncert, plačaj, ploskaj, pomagaj! Veseli se uspehov! Dajaj poguma v težavah!

To je solidarnost!

Vse drugo je prazno govoričenje. **SOLIDARNOST!**

In vi, mladi, naše veselje, naše upanje, naš ponos in naša bolečina...

Kje so vaše korenine?!

Kje so vaši ideali?!

Kje je vaš smisel za služenje?!

Kje je vaša mladost?!

Hej, vi, mladi!...

„Sem pevec in peti vse mi je na sveti!“

Lilijana Horvat z g. Flisom, ko je bila pri prvem obhajilu v Lyonu.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezi-je Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Pesem Slovenskih Goric. — V soboto, 21. 5., smo imeli literarni večer, posvečen pesnim duhovnika Stanka Janežiča, ki je bil skoro ves mesec maj v Domu. Pevski zbor Naš dom je najprej zapel tri pesmi, nato je gospa Verena predstavila pesnika, gđc. Mira in g. Janez Zorec pa sta recitirala nekatere njegove pesmi. Ob koncu je pesnik sam doživetvo prebral dve svoji pesmi: Domovini in Jutranji sij.

Ruska Cerkev včeraj in danes. — G. Janežič je tudi neumorni pobudnik ekumenizma v Sloveniji in Jugoslaviji sploh. Vrsto let že pripravlja Ekumenski zbornik in pred kratkim je v Celju izdal Ekumenski leksikon. Po-

gosto gre tudi v Rusijo. Tako nam je kot dober poznavalec in občudovalec ruske Cerkve ob tisočletnici pokristjanjenja Rusije na binkošti govoril o življenju in o dogajanjih v ruski Cerkvi. Pri predavanju je bil navzoč tudi mož, Slovenec, znane ruske filozofinje Tatjane Goričeve.

Obisk našega misijonarja iz Indije. — G. Jože Cukale, ki že skoro 40 let deluje kot misijonar v Indiji, je bil v nedeljo, 29. 5., med nami in nam je pri maši v topli besedi odkril par pogledov v svoje misijonsko delo. G. Cukale pa piše tudi pesmi in silka.

Praznik Cerkve v Chatillonu. — V soboto, 18. 6., so imeli francoski verniki iz Chatillona „praznik Cerkve“. Slovesno mašo, ki je bila popoldne pod velikim šotorom in katere se je udeležilo čez 600 ljudi, je vodil nanterški škof msgr. Favreau, somaševala sta tudi prelat Čretnik in g. Ivan Bajec. Pri maši je bilo tudi krščevanje odraslih in birmovanje. Po večerji se je nadaljevalo praznično srečanje, kjer so med prvimi nastopili Samorastniki in mešani zbor Naš dom, med tem, ko je prelat Čretnik predstavil Slovence in Slovenijo. V plapolajoči množici so se pojavili Samorastniki v narodnih nošah, kar je še posebej pritegnilo Francoze. Po parih so prišli na oder, zaigrali in zapeli tako doživetvo, da je vsa dvorana po taktu z njimi ploskala. Tudi mešani zbor Naš dom se je lepo odrezal in pod vodstvom gospé Minke zapel nekaj pesmi, zadnji dve celo v narav-

Pok. Angel Abram iz La Machine

nem odsevu lepega junijskega večera.

Tako smo podarili našim prijateljem Francozom nekaj izvirne slovenske kulture, ki je zelo bogata in jo moramo tudi mi še bolj zavestno gojiti. Veseli smo se pozno zvečer poslovili od naših prijateljev, ki smo jim bili hvaležni, da so nas povabili in nam dali možnost, da smo pokazali, kdo in kaj smo.

Zaključek šole in praznik naših družin v nedeljo, 19. junija, je bil sad celoletnega dela in dolgih priprav. Prelat Čretnik je v uvodnih besedah poudaril pomen naše šole in požrtvovalnost vseh, ki s toliko ljubeznijo sodelujejo: učiteljice in katehetje, starši in otroci. G. Janez Ložar se je v imenu staršev zahvalil vsem, ki sodelujejo pri šoli. Nato so najmlajši, ki jih vodi gđc. Mira, začeli s svojimi „računi“, nadaljevali pa učenci g. Verene in sestre Kristine s svojim „čudnim pravopisom“ in Patricijino recitacijo. Potem pa so se učenci sestre Slave postavili in dobro odrezali z zgodovinsko predstavo Karantani-je, prve slovenske države, in s pesmijo, učenci sestre Cirile pa so pripravili „račun za mamo“. Za zaključek je Janez Ložar z gospemi Angelco, Evo in Mihaelo odlično pripravil igrico Mala čarovnica, ki ni znala biti hudobna, katero so Florence, Irena, Barbara in Katarina, pa Klemen in Gregor predstavili, kot bi bili poklicni igralci. — Skozi ves potek proslave smo občudovali sposobnosti vseh nastopajočih otrok, pa vsaj malo zaslutili, koliko nesebičnega dela in truda je priprava zahtevala od vsakega in od vseh, zlasti tistih, ki so učili in vodili. Domače srečanje je zaključilo večer in poglobilo našo medsebojno povezanost, medtem smo se pa še poslovili od g. Ivana Bajca, misijonarja na Slonokoščeni obali, ki je bil celo leto z nami in delil z nami naše delo in življenje.

V nedeljo, 10. julija, je letošnji novomašnik Tone Drašček iz Kanala ob Soči imel med nami *ponovitev nove maše*. Ob tem lepem in pomembnem slavlju smo skupaj z bogoslovci iz Slovenije, ki jih je bilo pet v Domu, in skupaj z drugimi gosti iz Slovenije, molili tudi za duhovniške potrebe naše skupnosti.

Začetek novega veroučnega in šolskega leta bo v nedeljo, 11. septembra, ob pol treh popodne. Starši in otroci! Bodimo zvesti svojim krščanskim in slovenskim koreninam in izrabimo enkratno možnost, ki nam jo nudi naša župnija!

LYON

6. maja 1988 je nenadoma *umrl* v Beltincih Mirko Horvat, rojen leta 1916, oče Mirka Horvata, ki živi v Lyonu. Bil je žrtev prometne nesreče. S kolesom se je peljal po cesti, pa ga je podrl avto, ki je pripeljal za njim in preblizu njega. Umrl je v bolnici, ne da bi se zavedel. Zapuščča tri sinove in tri hčerke. Njegovim izražamo naše globoko sožalje.

V nedeljo, 5. junija, je v baziliki d'Ainay v Lyonu prejela *prvo sv. obhajilo* Lilijana Horvat, hčerka Mirka in Gizele Horvat.

MELUN (Seine-et-Marne)

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 11. septembra, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

Za vnebohod smo romali v Marijino svetišče na Laghet pri Nici. Po maši so nam dobre sestre postregle s kosilom.

LA MACHINE (Nièvre)

Trije rojaki so nas zapustili v zadnjih mesecih. 26. marca je v St. Lejer umrla Angela Abram, roj. Kulkovičič, stara 78 let. Doma je bila iz Preserja. V Francijo je prišla za svojim zaročencem Karlom Abramom leta 1930. Leta 1938 je njen mož bil žrtev nesreče v rudniku, ko je pričakovala drugega otroka. Zapuščča sina Charlesa in hčerko Angelo, ki je oba vzgojila s trdim delom na različnih kmetijah. 15 let je bolehal in delno živela po bolnicah, delno pa pri svojem sinu. — 7. maja je za silikozo umrl v bolnici v Décize Franc Berlizh, star 58 let. Družina je bila doma iz Griž pri Celju. Ena sestra živi v Coulanges, druga v Décize. — Na binkošti, 22.

Po slovenski maši še poklepetano v dvorani ob kozarcu čaja ali vina.

maja, je za čišom na možganih umrl Stanislav Esih, star 65 let. Doma je bil iz Zidanega mosta, delal pa je v rudniku v La Machine. Zapuščča vdovo in 3 otroke. — Vsem svojcem naše sožalje.

Prihodnja maša bo v nedeljo, 18. septembra, ob pol desetih dopoldne.

NICA

Mi Slovenci iz južnega dela Francije se bolj slabo oglašamo, toda to ne pomeni, da smo zamrli. Bo že

„Gazdo“ je zabavalo potegovati invalida Jožeta za redko brado.

prav, da se vsaj enkrat na leto oglasimo.

Ne moremo se pobahati s številnimi prireditvami; veliko nas itak ni in smo zelo narazen; če bi kdo hotel tukaj najti Slovenca, je skoraj isto, kakor da bi bolho iskal v slamnjači. Toda kljub temu, mi smo med sabo povezani, se zelo zanimamo eden za drugega, morda kakšen še preveč, in smo radovedni kako se komu godi. Radi tudi pridemo skupaj, in če drugače ne gre, se med sabo pomenimo po telefonu. Vsak ima svoje delo, nimamo brezposelnih, vsi smo še aktivni in v tistih kratkih urah ob koncu tedna pridejo na vrsto osebni opravki in družinski problemi, ki jih je treba rešiti. Ko pride med tednom državni praznik in dela prost dan, takrat radi prirejamo skupne piknike, da poživimo medsebojno družabnost. Toda, žal, letos nam vreme ni bilo naklonjeno, da bi mogli te dneve preživeti skupaj.

V lepem spominu nam bo ostal letošnji praznik Gospodovega Vnebohoda, ko smo romali v Marijino svetišče na Laghet pri Nici. To romanje je že postalo naša tradicija, kajti že dolga leta nazaj gremo ta dan tja na romanje. Letos je bila ta posebnost, da smo med mašo ob 10. uri prepevali slovenske velikonočne pesmi. Naš duhovnik je maševal in pridigal v francoščini, ker je pri maši bila večina romarjev od drugod. Kristus ni prinesel filozofije o drugih filozofijah, krščanstvo ni filozofija drugih filozofij, pač pa zadnja resnica o človekovi usodi. O tej zadnji usodi, ki čaka vsakega človeka, smo premišljevali med pridigo. — S svojim petjem smo se „odrezali“ in tudi prebili tisti prvi strah pred javnim nastopom. (Bili smo pač pri oltarju na očeh vseh. To pa ni mažji kašeljl!) Drugič bomo še z večjim zaupanjem posredovali romarjem lepoto naše cerkvene pesmi.

Po maši smo imeli skromno kosilo, kakor se spodobi za romarje, ki so nam ga priredile sestre. Seveda, nekateri niso bili preveč zadovoljni s skromnim kosilom; pričakovali so neki „gala-obed“. Kaj čemo, še vedno so med nami nekateri, ki še

niso prišli do spoznanja, da ne živimo samo zato, da dobro jemo in pijemo. — Po kosilu nam ni bilo mogoče igrati priljubljene „bule“ pod svetiščem, kajti teren ni bil pripraven zaradi dežja, in smo se počasi odpravili domov. Večina se je zadržala pri Fabijanovi družini, ki nas je prijazno in z veseljem sprejela. — Vsekakor nam bo zadnje romanje ostalo v lepem spominu.

V februarju smo zvedeli za žalostno novico, da je na poti domov umrla na vlaku gospa Ivanka Mikluš, mati žene našega peka, Gene Raspor. Vsako leto, odkar imajo svojo pekarno, so za božič prišli njeni starši na obisk. Pomagali so pri delu in so ostali tam do februarja ali marca; takrat so se vrnili nazaj v Prekmurje, kjer imajo svoje posestvo. Tako je bilo tudi letos, toda žal, mati ni več živa prišla domov: na vlaku pri Latisani ji je odpovedalo srce. Bila je bolna na srcu, kar ji je prineslo izgnanstvo in vojne grozote. Naj ji bo Bog blagi Sodnik in ji vse žrtve poplača z večnim veseljem, vsem prizadetim pa po tej poti ponovno izrekamo svoje sožalje.

Upamo, da smo se vsi srečno vrnili z dopusta. S slovensko mašo začnemo na nedeljo, 4. septembra, v naši kapeli. Prihajajte redno k slovenski maši, k Jezusu, da mu darujemo svoje probleme in prejme-

mo Njegov blagoslov za življenje čez teden. V priloženem pismu k „Naši luči“, ki ga redno vsak mesec prejmete od župnika, pa boste tokrat brali, kaj storiti in kako živeti, da nam bo tudi vsakdanje delo molitev in pot k Bogu.

MARSEILLE

Zelo pogrešamo pok. Jožeta Kappelja, ki je tako lepo skrbel, da je čim več rojakov prišlo k slovenski maši in je marsikaterega tudi pripeljal s svojim avtom. Menda je tudi tukaj vzrok, da ne omenjamo lenobo in brezbriznost, da je zadnje leto obisk slovenske maše bil nekoliko slabši. Sedaj po dopustu, ko se bomo spet začeli od časa do časa zbirati pri slovenski maši, naj ne bo nobenega, ki se je ne bi udeležil, da damo Bogu čast, da si zagotovimo božji blagoslov pri delu in poživimo v tujini našo slovensko zavest. Malo nas je, zato moramo toliko bolj skupaj držati.

Naše prvo srečanje pri slovenski maši bo za rožnovensko nedeljo, 2. oktobra, ob 5. uri popoldne v Eouresu.

Birmanska nedelja v Stuttgartu, 19. junija letos, je bila orednji praznik tega leta v slovenski skupnosti.

Pri otvoritvi novega središča na Olgastr. 137 v Ulmu v soboto, 23. aprila letos, je bil vsak rojak dobrodošel.

AUMETZ

15. julija je v bolnici v Thionville vsled raka na pljučih umrl Zvonko Kunej. Več let je kljuboval tej hudi bolezni, šel v bolnico na žarčenje in se vrnil zopet nazaj domov. Veliko ljudi se je zbralo k pogrebni maši, ki jo je daroval g. Dejak. Kunejeva družina je dobro poznana vsem vaščanom, saj so vsi 4 otroci, trije bratje in ena sestra, poročeni v Aumetzu in uživajo velik ugled, ker so delavni in globokoverni, ljudje pa so hoteli izraziti svojo solidarnost, do Zvonka oziroma žalujočim ženi, sinu in sorodstvu, ki so v tej neizprosni bolezni izgubili svojega dobrega moža, očeta, brata in svaka. Gospod, daj njemu kakor vsem vernim mrtvim večni pokoj in večna luč naj jim sveti in naj počivajo v miru.

nemčija

STUTTART-okolica

Sončni dnevi na Tirolskem. — Meseca maj in junij sta bila v naši skupnosti zelo razgibana. Začelo se je s praznikom naših mater, v nedeljo, 8. maja, in s srečanjem v Metodovem mestu Ellwangen, 12. ma-

ja, o čemer smo poročali v prejšnji številki Naše luči. Teden po binkoštih od 23. do 28. maja pa je bil posvečen naši mladini. V tem času je preživelo teden živčava v Brandenbergu na Tirolskem 43 šolarjev in mladincev iz slovenskih družin v Stuttgartu in okolici. Dnevi gibanja med tirolskimi hribi so bili obsejani s sončnimi žarki od jutra do večera, kar je omogočilo tudi daljše skupne sprehode v pomladansko naravo in seveda različne skupinske športne igre. Časa za osebne iniciative v prostem času je bilo tudi dovolj in udeleženci so pri tem pokazali vso svojo iznajdljivost. Na mizo so prišle šahovnice, mlin, človek ne jezi se in druge igre. Tudi travnik je svojevrstno zaživel. Jutra so privabila vso skupino v božjo hišo, večeri pa so napolnili počitniški dom s petjem in tekmovanjem v reševanju različnih ugank in vprašanj iz zgo-

„Mamica je kakor zarja“ je bil letošnji motiv materinskega dneva v Stuttgartu 8. maja.

Med 70.000 udeleženci papeževega obiska v Krki na Koroškem, 25. junija, je bila tudi skupina 52 Slovencev iz Stuttgarta (9 parov v narodnih nošah).

dovine, zemljepisa in sv. pisma. Ne, dolgega časa naši otroci in mladinci na Tirolskem niso poznali!

Da Svetega Duha. — V nedeljo, 19. junija, smo imeli na Württemberškem birmo na področju g. župnika Janeza Demšarja, v Pfullingenu, in pa v Stuttgartu. V Pfullingenu se je zbralo 17 birmancev, v Stuttgartu pa 34, med njimi 2 odrasli ženi in materi. V Stuttgartu smo hkrati praznovali prvoobhajansko nedeljo (8 otrok). Nad vse lepa junijska nedelja je v Pfullingen privabila 200 rojakov, v Stuttgart pa nad 600. Lepše slovenski skupnosti v tej nemški deželi ne bi mogli izre-

či dobrodošlico mariborskemu pomožnemu škofu dr. Jožefu Smeju, ki je bil to pot prvič med nami. Tako v Pfullingenu kot v Stuttgartu, so pri birmanski maši aktivno sodelovali birmanci in mladinci z branjem beril in prošenj. Ko so se v Stuttgartu zbrali pred Slovenskim domom prvoobhajanci, birmanci in botri, starši, šolska mladina in mladinci v narodnih nošah in so se za procesijo v cerkev sv. Konrada oglasili zvonovi, se je Stafflenbergstraže spremenila v Slovensko cesto. Na birmansko nedeljo smo v Stuttgartu zaključili tudi šolsko leto na Sobotni šoli in 76 obiskovalcev je prejelo letna spričevala, ki so dokaz, da so sami in njihovi starši še posebej tesno sodelovali s slovensko župnijo v mestu.

Pozdravit smo šli papeža. — Srečanje treh dežel z obiskom papeža Janeza Pavla II. v Krki (Gurk) na Koroškem, 25. junija, smo se udeležili tudi Slovenci iz Stuttgarta. Bilo nas je za poln avtobus (52 oseb). V Krki se je 9 parov obleklo v narodne noše, da kot slovenski izseljenski šopek pozdravijo vrhovnega predstojnika naše Cerkve. Med vožnjo po slavnostnem travniku je papež tej skupini posebej prijazno odzdravil. Narodne noše pa so vzbujale splošno pozornost in žele navdušeno ploskanje kjerkoli so se pojavile.

Po deželi slovenskih knezov. — Skupina iz Stuttgarta, ki je šla pozdravit papeža v Krko, je naslednjega dne nadaljevala pot po deželi slovenskih knezov. V Celovcu je obiskala Modestov dom (v njem je prenočila), si ogledala poslopje slovenske gimnazije in Mohorjeve hiše in nato nadaljevala potovanje h Gospe Sveti, k vojvodskemu prestolu na Gosposvetkem polju in na kraj nekdanjega Krnskega gradu, kjer je bil sedež slovenskih knezov. V Rožu se je v Glinjah pri Borovljah poklonila žrtvam zadnje vojne in se nato ustavila v Gospodinjski šoli slovenskih šolskih sester v Št. Petru, kjer se je šolalo že nekaj deklet iz Nemčije. — Potovanje v Krko in po zemlji slovenskih koroških vojvod bo ostalo udeležencem v najlepšem spominu.

Božja dekla je neusmiljeno kosila. — Kar o štirih smrtnih primerih, ki so težko prizadeli naše družine, moramo poročati. Pri Štebetovih v Stuttgartu žalujejo za pokojnim možem in očetom Alojzom. Zadnje leto je bolehal za rakom na vratu. V težki bolezni si je zaželel domovine in je zadnje tedne prebil v domačem kraju na Gorenjskem. Ob veliki udeležbi znancev in sorodnikov so ga položili v zemljo v Komendi pri Kamniku. — Grobelnikovi starši, 3 bratje in sestra, ne morejo pozabiti svojega sina in brata Miroslava, ki je tako nenadno in na nerazumljiv način zapustil nje in mlado družino, ko je dosegel šele 30 let starosti. Rojen je bil v Celju, doma pa v Vitanju. V hladno zemljo smo ga položili v Rechberghausnu. — Mlakarjevi družini joka srce za pokojnim sinom Iztokom, ki je v 21. letu starosti zapustil ta svet. Živel je pri sorodnikih v Sloveniji. Svojo zadnjo parcelo na tem svetu je našel na pokopališču v Ptuju. — Lesjakovi iz Waiblingena so prav tako morali na žalostno pot v domovino, ko so zvedeli za smrt ženinovega sina, 23-letnega Silva. Tudi on je živel pri sorodnikih na Štajerskem, kjer bo sedaj čakal na angelsko trombo. — Vsem sorodnikom naštetih pokojnih naše iskreno sožalje s prošnjo k Bogu, da bi pri sodbi upošteval križ

in žalost vseh tistih, ki so jim bili v življenju blizu.

OBERHAUSEN

V poročilu o našem življenju moramo zajeti nekaj dogodkov, ki so se med nami Slovenci v Porurju zgodili že sredi najlepših pomladanskih dni. Predvsem se nam spomin rad povrne v maj, na binško dan, ko smo imeli sv. birmo. 19 slovenskih otrok iz obeh župnij na severu Nemčije je prejelo zakrament potrditve z darovi Svetega Duha za krščansko življenje. Oba duhovnika in diakon Stanislav so jih pripravljali od začetka šolskega leta v skupinah pri rednem slovenskem verouku, nekatere pa tudi posamezno.

K slovesnosti v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Kirchhellnu se je zbrala množica ljudi. Cerkev je bila polna. Pela sta domača zbora Slovenski cvet in Slovenski fantje. Slovesen sprevod so popestrile poleg birmancev in njihovih botrov številne narodne noše iz Essna in Repelena. Več izseljenskih duhovnikov je prišlo in na čelu bogoslužnemu zboru je stal naš izseljenski škof dr. Stanislav Lenič. V dolgi in zanimivi pri-

Škof dr. Franc Kramberger z birmanci, botri, starši in njihovimi sorodniki v Zahodnem Berlinu.

digi je bodril, naj na tujem vztrajamo v veri in v zvestem ohranjanju svojih narodnih vrednot. Na tujem morajo družine posebej skrbeti za ti dve stvari, da se ne zgubimo kot ljudje in kristjani in Slovenci.

Binkoštni dogodek v cerkvi se je nadaljeval popoldne v dvorani na tradicionalnem binkoštnem srečanju. Kulturno-prosvetni program je bil nekoliko krajši kakor običajno. Predstavila pa se je v njem predvsem požrtvovalno naštudirana pevska dejavnost in zagnanost slovenske skupnosti iz Moersa. Pevcem velja posebna zahvala. Prav tako pa tudi otroški plesni skupini Ljubljana iz Essna. Za dobro počutje navzočih je skrbela skupina požrtvovalnih sodelavcev slovenske župnije iz Oberhausna, Essna in Moersa. Dela je bilo dovolj, saj je bilo v dvorani preko 500 ljudi.

Birmancem in njihovim družinam želimo na tem mestu še posebej bogat božji blagoslov za vztrajno rast v krščanskem življenju.

Tudi junij je bil živahen. Telovska procesija v Essnu je bila „okrašena“ s številnim šopkom slovenskih vernikov. Opazili smo jih in jih prepoznali po narodnih nošah.

Župnijski piknik v Schwafheimu je bil nekoliko slabše obiskan predvsem zaradi negotovosti do zadnjega, kako nam bo naklonjeno vreme in narasla voda na „našem prostorčku“. Navsezadnje pa je nastalo prijetno vzdušje medsebojne povezanosti in vesele sproščenosti. Obiskala nas je tu nesreča. Pri igri je ga. Danica Ban tako nesrečno padla, da so jo nemudoma odpeljali v bolnico. Medtem je že okrevala.

Ob koncu meseca sta se poročila Janez Kolmanič in Ute Schmitz iz Oberhausna. Zakrament svetega zakona sta prejela med mašo v cerkvi sv. Barbare v Königshardt. Mladi družini voščimo božji blagoslov in z njim vse potrebne darove za medsebojno vzajemnost, za pogumno sprejemanje življenja in njegovih nalog.

V Gladbecku je sredi julija umrl g. Andrej Kravanja v 82. letu starosti. Bil je eden onih nekdanjih številnih starih Slovencev v Porurju, ki so prihajali delat v rudnike ob koncu

Starši, brat in sestra s prvoobhajanci v Zahodnem Berlinu.

prejšnjega stoletja in v začetku našega. G. Andrej jebil navdušen in zaveden Slovenec in je rad obujal spomine na čase pred zadnjo vojno, ko so bile nekatere slovenske skupine v teh mestih zelo žive in je sam aktivno sodeloval v njih. Bog mu daj večni mir in pokoj.

ZAHODNI BERLIN

Končali smo zopet del naše zemeljske poti. Polovica leta je v naši katoliški skupnosti minila lepo, praznično in bratsko. Večina nas je začutila, da smo po praznovanju prvega obhajila in birme drug do drugega bolj domači, prijateljski . . .

Boštjan, Claudia, Gabrijela in Sabina so bili letošnji prvoobhajanci v naši katoliški skupnosti in to 7. maja.

Kakor da je v vsakem izmed teh štirih prvoobhajancev nekaj simbolične: štirje vogelni kamni naše skupnosti. Kakor da je vsak potreben tej naši berlinski družini; kakor da je vsak utrdil to našo skupnost, prinesel več mladosti med nas, ki rečemo, da smo kristjani; kakor da so ti štirje prinesli več poguma, saj se sedaj bolj pogosto in bolj glasno sliši v naši skupnosti odgovor „Amen“ na duhovnikov vzklik: „Kristusovo telo!“

Sploh ne bom pretiraval, če re-

čem, da smo ena sama družina bili z našimi 26 birmanci na Gospodov vnebohod 12. maja. Škof dr. Franc Kramberger je imel birmancem, njihovim staršem, botrom in seveda ostalim vernikom, tridnevnicu. Spodbujal nas je z besedami evangelista Mateja: „Vi ste luč sveta, vi ste sol zemlje.“ Da, kako težko je to danes živeti, uresničevati te evangelistove besede in to v mesto, ki vabi, ki človeka izziva, mu nastavlja „bonbone . . .“ Drugi dan smo nadaljevali razmišljanje in spoznali, da ni tako težko biti „luč sveta“ in „sol zemlje“, seveda, če verujemo v Jezusa iz Nazareta. Vsak pri sebi je verjetno spoznaval, da sta „luč“ in „sol“ močnejši, kolikor je močnejša vera v Jezusa in mlačni v kolikor je naša vera v Jezusa hladna, medla . . . O Mariji, Jezusovi Materi, nam je škof spregovoril tretji dan tridnevnicu. „Zgodi se“ Marija ni izgovorila samo z besedami, temveč s svojo držo, kretnjo, življenjem . . . Da, Marijin „zgodi se“ naj bi bil večkrat izrečen tudi v življenju nas kristjanov, saj bi to bilo znamenje, da smo popolnoma božji, da se popolnoma izročamo v varstvo tistega, ki nas neizmerno ljubi.

Pripravljeni na naš „binkoštni dan“ je škof dr. Franc Kramberger na Gospodov vnebohod klical Sv.

Duha na mladi rod berlinskih kristjanov. Bila je to ena sama molitev, ena sama pesem, čeprav smo v cerkvi bili Slovenci, nekaj Hrvatov in Nemcev. Da, ta dan smo začutili, da škof kliče Sv. Duha tudi na nas, ki smo že bili pri birmi, čutili smo, da smo ostali kristjani, kljub temu, da ta trenutek živimo daleč od svojih „verskih korenin“, ki so pognale tam daleč... „Te verske korenine so pognale in se še vedno utrjujejo tudi tukaj v Berlinu,“ je dejal eden izmed berlinskih kristjanov. Upamo, da bodo te „verske korenine“ kljubovale tudi mlademu prihajajočemu rodu, ki živi v obzidju Berlina!

MÜNCHEN

Med počitnicami se na naši fari res ni dogodilo kaj posebnega, tik pred njimi pa več stvari. Lepo po vrsti:

● 11. junija smo se v dveh avtobusih odpravili skupaj z našimi šolarji in njihovimi starši na *šolski izlet* na Brauneck. Že ob začetku izleta, ko smo se spravljali v avtobusa, je bilo dobre volje na pretek, pa je potem ves dan ni zmanjkalo. Na vožnji smo malo poklepetali, malo zapeli, pa smo bili na cilju. Štirisedežne gondole so nas prepeljale na go-

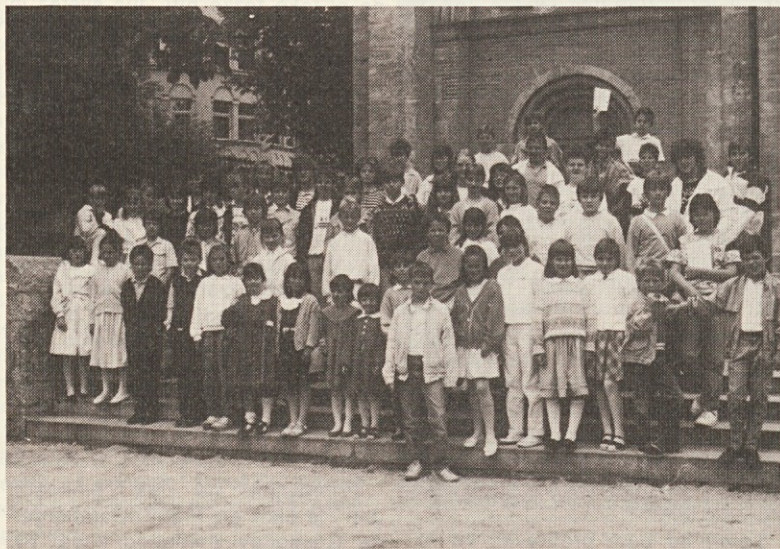
ro. Zgoraj smo se zmenili za cilj, h kateremu vodita dve poti: zgornja, ki je precej daljša in naporna, včasih tudi skoraj malo nevarna, in spodnja, ki je krajša in udobna. Večina se je potem po zgornji poti prebijala čez skalne prevale, po kamenju in med borovim grmičjem — ne, lahko ni bilo! Ker je bila krčma, za katero smo se zmenili, zaprta, smo se dobili pri drugem gostišču. Nekaj ur si je potem vsakdo oblikoval, kakor je sam hotel: otroci so plezali po skalah, starejši so se spravili k mizam z jedačo in pijačo, nekateri so se sprehajali po gorskem svetu, drugi spet so sedli h kavi in klepetu. Vmes smo bili deležni malo mokrega pozdrava izpod neba, a res le za silo, tako da nam to ni izleta prav nič skvarilo. Kajpada ni manjkalo fotografiranja, pa pisanja pozdravnih razglednic, petja in pripovedovanja. Čeprav se je sprva zdelo, da je časa toliko, da ne vemo kam z njim, je vse neverjetno brž minilo. In spet v gondole in v avtobusa in po prihodu v München vsak na svoj dom.

● 25. junija smo z zahvalno mašo in razdelitvijo spričeval sklenili *šolsko leto*. Medtem ko je bilo prejšnje leto vpisanih na našem tečaju

85 otrok, jih je bilo zadnje leto 75. K pouku smo se dobili 25-krat. Nekaj učencev ni manjkalo v šoli niti enkrat. Ocene učenja in vedenja otrok so zapisane v spričevalih. Ker se za novo šolsko leto še niso prijavili vsi učenci, je še nemogoče povedati, koliko jih bo. Starši, ki se zavedajo važnosti verske in slovenske vzgoje tudi v tujini, bodo svoje otroke na tečaj prijaviili, če jih bodo le kako zmogli potem v šolo voditi oziroma pošiljati.

● 26. junija je bil za našo faro poleg blagoslovitve novega župnišča lani jeseni največji praznik: *prvo obhajilo in birma*. Na slovesnost smo se temeljito pripravili. 7 prvoobhajancev in 15 birmancev se je vse leto z učenjem verouka, verskim udejstvovanjem in prizadevanjem za krščansko življenje pripravljalo na svoj dan. Otroci šolskega tečaja so se naučili dve pesmi, ki so ju med mašo zapeli. Nekaj pesmi se je naučil pevski zbor. Za mašo smo poleg 800 rednih župnijskih sporočil razposlali še čez 1000 vabil. S starši prvoobhajancev in s starši birmancev smo imeli pogovore, pa tudi po dve pismi z navseti smo jim razposlali. Za birmo smo povabili ljubljanskega pomožnega škofa dr. Leniča, ki je po volji slovenske Cerkve odgovoren za dušno pastirstvo med zdomci in izseljenci.

Del šolskih otrok farnega šolskega tečaja v Münchnu ob sklepu šolskega leta.

Slovesnost je lepo minila. Vreme je bilo sončno, tako da je bilo poskrbljeno tudi za zunanji okvir. K maši se nas je zbralo 450, to je 3 in pol krat več kot običajno. Škof, dva somaševalca, šest ministrantov, mogočna zborova pesem s kora, kasneje pa petje otrok in ponovno močna pesem vse cerkve, prošnje za vse potrebe iz ust birmancev, vere in ognja polna škofova pridiga, dolga vrsta obhajancev — vse je ustvarjalo slovesnost, ki je naša fara ne pozna vsako leto.

Bogu hvala za vse! Pa seveda vsem, ki so kakor koli prispevali k veličastnosti praznika!

● 9. julija smo se odpravili na *farni izlet* k Belemu konjičku pri Wolfgangsee v Avstriji. Čeprav je bil avtobus s 54 sedeži, nas je šlo

60. Ponižnih ovac gre veliko in hlev — je že stara modrost. Tudi mi smo se malo stisnili, pa je šlo. Avtocesta je bila tako polna vozil, da smo jo rajši mahnili na deželno cesto in tako dospeli na mejni prehod v Salzburgu opoldne. Za kosilo v St. Gilgenu je bilo le eno uro časa, saj smo imeli ladjo naročeno že za pol dveh, načrtovali pa smo kosilo vsaj za ob pol dvanajstih. Nekateri so se spravili v čolne in se vozili po jezeru. Po kosilu smo se vkrkali na ladjo in se prepeljali v St. Wolfgang. Tam je šel vsak po svoje: na ogled cerkve, krčme Pri bellem konjičku, celotne arhitekture kraja, ki je zelo zanimiva, pa k mi zam in pisanju razglednic, in končno v čolne na jezero. Točno ob 5. uri smo se zbrali k avtobusu, kakor smo se bili zmenili. Pred avtobusom smo se fotografirali, se spravili vanj, vrata zaprli — in ulilo se je kot iz škafa. V Salzburgu smo se ustavili za dobre pol ure. V gosjem redu smo šli do Mozartove hiše, nazaj grede pa še v stolnico. Ta in oni bi se rad vzpel na grad, a je bilo prepozno. V avtobusu je skrbel za kratek čas g. Stanko s harmoniko, pa slovenske pesmi s kasete.

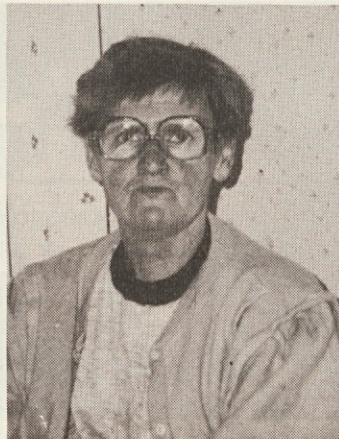
- Junija so se zbrali k pogovoru

ministranti in mladina, pa tudi pevski zbor je pridno vadil.

švedska

Binkoštni praznik nas je zopet zbral z vseh vetrov Švedske v Vadsteno k molitvi in petju, kramljanju in veselju. Nekoliko manj ko lani. Okrog 180. Tiste najbolj zveste, najbolj vztrajne. Tiste, ki se niso ustrašili vetrovnega in ponekod tudi deževnega jutra, ko je bil čas za odpravo na pot. Vsi ti pogumni so bili nagrajeni s sončnim, prijetno toplim popoldnevom. Naveličani dolge skandinavske zime se mnogi v vetru in dežju le s težavo odločijo za dolgo vožnjo. Iz Köpinga pa se nikoli ne spogledujejo za vremenom, ker vsako leto prihajajo tja z avtobusom. Tudi tokrat se jim je pridružilo nekaj udeležencev iz Eskilstune, tako da je bil avtobus poln do zadnjega sedeža.

Obisk beograjskega nadškofa in metropolita dr. Franca Perka, ki je vodil bogoslužje, nas je povezal s Cerkvijo doma in z diasporo katoličanov njegove nadškofije. Gospod

Pokojna Zofija Maher iz Örebroja v času svoje bolezni.

Zuppin iz Köpinga je posebej za to priložnost zelo lepo upodobil nadškofov grb, katerega geslo: *združeni v Duhu*, je nazorno poudarilo pomen našega binkoštnega shoda. V intervjuju za slovensko oddajo na Švedskem radiu je nadškof opozoril na to, kako pomembna so za nas na tujem taka srečanja, saj omogočajo tisto praznično razpoloženje, ki so ga rojaki doma deležni ob vsakem večjem prazniku. V pogovoru je večkrat omenjal trditev svojega pravoslavnega znanca iz Beograda, ki izkušnjo svoje zdravniške prakse kot psihiater navadno strne v ugotovitev: „Vera je biološka potreba človeka.“

Prav to je tudi naš shod v Vadstenu: potreba naše duše in telesa, da z romarjem, skupno molitvijo in petjem izrazimo svoje upe in strahove, svoje bojzani in vero pred božjim obličjem. S tem odpiramo naš zatohli človeški svet in se po božji besedi in zakramentih odpiramo Sv. Duhu, po katerem Bog izliva svojo ljubezen v naša srca.

Odsev Duha in človeške pristnosti so bili tudi nastopi pri kulturnem programu, od pesmi Simone in Suzane iz Köpinga, igre na flavto Helene iz Nybra ter podoknice vaških fantov iz Köpinga, do tria sester Budja. Poleg lepega petja so sestre Budja presenečale tudi z izvirno ustvarjalnostjo v besedi in glasbi.

Prvoobhajanci in birmanci po maši skupaj s škofom Leničem pred cerkvi Sv. Duha v Münchnu.

Vadstena, cerkve sv. Brigite, je bila napolnjena s slovenskimi rojaki.

„Te so pa vztrajne,“ je bilo slišati komentar ob petju in godbi „Lastovk“. Sicer se pa niso trudile zaman. Občinstvo je pridno ubogalo ukaze njihovega ritma za ples, le žrebanje za dobitke je pozornost obrnilo v drugo smer. Zaradi številnih darov je bilo srečnih izžrebancev kar za celo procesijo.

Letošnji binkoštni shod jedrnatopovzame stavek iz pisma v začetku

Karina, roj. Lindquist, in Janez Meglič iz Köpings na njun poročni dan 25. junija 1988.

Nadškof Perko v ekumenskem središču v Stockholmu v pogovoru s pastorjem Runejem Forsbeckom.

junija: „Vedno je bilo vzdušje tako lepo, da nimam besed — tokrat še posebno — najbrž zato, ker so spomini še bolj sveži.“

Nadškof Perko se je mudil tudi v švedski prestolnici, kjer je bil gost pri stockholmskemu škofu Brandenburgu. Obiskal je tudi ekumensko središče v Stockholmu, kjer je zvedel marsikaj zanimivega o pestrih ekumenskih stikih med 15 različnimi Cerkvami in cerkvenimi skupnostmi. Dalj časa se je pogovarjal s škofom švedske luteranske Cerkve v Stockholmu Kristerjem Stendahlom. Tudi v Uppsali je bil. Tako je obiskal vse tri kraje, kamor bo drugo leto v začetku junija prišel papež, namreč: Stockholm, Uppsalo in Vadsteno. Za nas je bil njegov obisk uvod v pripravo na srečanje s papežem prihodnje leto, v katero se skupaj z vso Švedsko vključujemo tudi švedski Slovenci.

ÖREBRO, LANDSKRONA

6. junija je v Örebroju umrla Zofija Maher, rojena 1. maja 1923. Leta 1971 je prišla na Švedsko za svojima sinovoma in hčerjo s Tezna v Mariboru. Že 1977 je zbolela za rakom, tako je bilo njenih zadnjih enajst let zaznamovanih s pogostnimi bivanji v bolnici, operacijo, obsevanji, bolečinami. Vse je prenašala z izrednim mirom in vedrino. Veliko je brala. Iz knjig, globokega razumevanja vere, zakramentov in ljubezni do narave je črpala moč. K poslednjemu počitku smo jo položili blizu njenega stanovanja na po-

kopališču Almy, ki ga je zadnja leta imela za svoj park in sprehode.

Mesec dni po prometni nesreči v Hočah pri Mariboru je 13. junija v Landskroni ugasnilo življenje Martina Prevolnika, ki je bil rojen v Vojniku pri Celju 11. nov. 1932. Posebno boleče njegov nenadni odhod občutijo njegovi otroci, zlasti še najmlajša, ki sta komaj začela hoditi v šolo, njegovi bratje ter posebno še mama, ki se je tako hitro po smrti svojega vnuka in moža morala zdaj poslavljati še od svojega sina. Ob udeležbi številne Prevolnikove družine, njegovih prijateljev in znancev smo se od pokojnega Tinka poslovili 18. junija na pokopališču v Landskroni.

Ko molimo za pokojno Zofijo in Martina, naj dosežeta polnost večne sreče v Bogu, izrekamo njunim domačim, zlasti še najbližjim, iskreno sožalje.

KÖPING

Janez Meglič in Carina Margareta Lindquist sta si 25. junija v vaški cerkvi v Odensvi pri Köpingsu pred božjim obličjem vpričo Cerkve obljubila življenjsko ljubezen in zvestobo. S poroko, ki je bila pred službenima predstavnikoma tako katoliške kakor tudi švedske Cerkve, je bil povezan tudi krst njune hčerke Mone. Domači in svatje so bili nad ekumenskim značajem po-

Pokojni Martin Prevornik

roke navdušeni. Vsem je dalo misliti, kako pomembno je, da izkoristimo vsako priliko, da se pripadniki različnih Cerkev skupaj poglobljamo v veri in medsebojnem razumevanju.

Novoporočencema želimo obilje božjega blagoslova na skupni poti, mali Moni pa stanovitno rast v mišlosti pred Bogom in ljudmi.

švica

PROSLAVA MATERINSKEGA DNEVA v Amriswilu...

O Amriswilu je bilo doslej komaj kaj napisanega. Tokrat pa zasluži vso pozornost, saj smo 1. maja tam obhajali praznik naših mamic, kar ne sme kar tako tiho mimo. Sicer se je nekaj prizadevnih staršev, katerih otroci pridno hodijo mesec za mesecem na pevske vaje, že lansko leto spomnilo in tudi pripravilo po maši obhajanje materinskega dneva, vendar v manjšem merilu.

Letos pa se je tega dela lotil široki krog vernikov in vsaka družina je hotela nekaj prispevati k praznovanju. Ko smo se zbirali k maši, smo lahko videli, kako je dvorana že bila praznično okrašena; s sten so viseli napisi v pozdrav mamicam

in domovini. Med mašo smo se z molitvijo, pesmijo in prošnjami, ki so jih izrekli otroci, spominjali svojih živih in pokojnih mater.

Po maši pa se je (ker imamo mašo v večnamenski dvorani pod cerkvijo) oltarni prostor spremenil v oder, na katerem so korajžno pokazali svoje znanje manjši in večji otroci iz Amriswila in Gossaua. Pravijo, da se je najbolj odrezala najmlajša Ana Marija, ki je res odlično zaigrala svojo vlogo v prizorčku „Prodajalka Metka“. Očarala nas je še folklorna skupina s svojim plesnim nastopom. (Med otroškimi je bil tudi en odrasli par.) Seveda smo jih primerno nagradili z navdušenim ploskanjem.

Komaj je bil program končan, so nam naše pridne gospodinje — pomagali so jim otroci — postregle z dobro gnjatjo in krompirjevo solato ter domačim raznovrstnim pecivom. Ker pa Slovenci, kjerkoli pridemo skupaj, radi zapojemo, je bilo tudi petja in smeha na pretek. Vse to pa je popestril naš neutrudni godec Herman s svojo harmoniko. Zato kajpak tudi plesa ni manjkalo. Zares je bilo prav „luštno“ in le redki so že popoldan odhajali; večina je namreč vztrajala v veselem razpoloženju do večera. Vsi pa so si želeli, da bi se prihodnje leto spet kaj podobnega ponovilo. — Hvala vsem, ki ste se tako ali drugače potrudili ter mamicam in vsem nam pripravili tako lepo slavlje — v splošno veselje in zadovoljstvo.

... v Zürichu

Letošnji materinski dan v Marijinem mesecu in Marijinem letu 1988 smo v Zürichu praznovali še posebej lepo, slovesno. Na 2. majsko nedeljo, 8. maja, smo najprej z daritvijo svete maše in šmarnično pobožnostjo počastili našo nebeško mater Marijo, nato pa s pisanim sporedom nastopajočih otrok in odraslih nadaljevali proslavo v čast slovenskih mamic, živečih v Švici. Na odru so se vrstili cicibančki, deklice, dečki, dekleta, fantje ter zbori in skupine odraslih. Vsi so, kakor je dejala s. Avrelija, ki je srce vsega utripajočega med našimi rojaki v Švici, sodelovali zelo radi in ureje-

slovinci ob meji

KOROŠKA

Na Vnebohod so na Radišah priredili Otroški dan. Udeležilo se ga je okrog 350 otrok. Razmišljali so o težkih časih pred 50 leti. — Od 17. maja do 5. junija je v Tinjah razstavljal salzburški rojak g. Norbert Grčar. Posebne omembe so vredni njegovi portreti, ki prikazujejo Koroške Slovence in Slovensko dekle. — Kar pet zlatomašnikov je bilo letos na Koroškem: Maksimilijan Štindl, župnik na Brnci, Ivan Matko

no. Vsekakor je z obeh strani bilo vloženega veliko truda in požrtvovalnosti, za kar Bog plačaj vsem!

Nastopajoči so prikupno, vneto in prepričljivo izražali pomembnost materinskega dneva, hvaležnost svojim mamicam in iskreno voščilo vsaki slovenski materi za njen dan tukaj izven domovine. Tako lepo in vznemirjajoče je bilo poslušati malo deklico, odraščajoča dekleta in fante; prisluhniti in čutiti, da jim je slovenska beseda, slovenska pesem mila in draga; zaznati, da je ta slovenska beseda tudi tu v tujini živa, prisotna in da se krepi v mladih srcih, otrocih slovenskih staršev v središču „evropskega Babilona“; videti torej, kako slovensko ljudsko izročilo v neštetih oblikah vedno znova poganja sveže korenine. Slovenski narod, ki je ob večini drugih razmeroma majhen, namreč potrebuje kakor nekoč tako tudi tukaj in danes slovensko mater, slovenske družine, jeklene, Bogu in domovini zveste Slovence.

Veseli, zadovoljni in ponosni nad to zavestjo, ki je tako živahno vela z odra, smo se ob „Bog požegnaj!“ s tekotom lotili dobrot, ki so po skrbnih rokah prišle iz kuhinje in točilnice.

Za vso lepoto doživetega materinskega slavlja vsem sodelujočim iskrena hvala in Bog povrni!

SDB, prekmurski rojak, sedaj v pokoj, prelat dr. Janez Hornböck, župnik v Podgorjah in „duša“ Mohorjeve družbe, Kristo Srienc, župnik in dekan v Šmihelu pri Pliberku ter Ciril Demšar, lazarist in župni upravitelj v Dvoru nad Vrbskim jezerom. — Na Žihpoljah so 29. maja obhajali 200-letnico ustanovitve župnije, ki je prej spadala pod Kotmaro vas, še prej pa je bila podružnica vetrinjskega samostana. Slavje je vodil škof Kapellari. Cerkev so za to priložnost tudi obnovili. — Ob 100-letnici smrti profesorja mons. Andreja Einspielerja so v Svečah na rojstni hiši odkrili spominsko ploščo. Bil je 30 let profesor verouka na realki v Celovcu. Vse življenje si je prizadeval, da bi koroški Slovenci ostali zvesti veri in materinščini. — V Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu so junija obhajali 80-letnico delovanja gospodinjske šole, ki jo vodijo šolske sestre Kristusa Kralja. Spominski akademiji sta bili 17. in 18. junija. — Na Telovo so na Brdu pri Šmohorju obhajali 70-letnico obstoja župnije. — Božjepotno cerkev Marije v Grabnu, ki spada v župnijo Blače na Zilji, so zunaj in znotraj obnovili. 12. julija jo je škof Kapellari blagoslovil. Glavno skrb za obnovo je imel bistriški župnik Stanko Trap. — Letošnje romanje treh dežel (Koroška, Furlanija in Slovenija) so združili s slavljem ob papeževem obisku v Krki. Tja so prišli tudi verniki iz graške škofije. Srečanja s papežem se je udeležilo okrog 70.000 ljudi, med njimi okrog 25.000 Slovencev. Nad 20.000 jih je prišlo

iz Slovenije, drugi iz slovenske Koroške, tržaške, goriške in videmske nadškofije. Papež je imel tudi kratek nagovor v slovenščini. Petje je bilo v štirih jezikih. — V nedeljo, 3. julija, je bilo v stolnici v Krki posvečenje duhovnikov. Med njimi je bil tudi Slovenec g. Janko Krištof. Novo mašo je pel pri Božjem grobu (fara Suha v Podjuni) 17. julija. Novomašnega slavja se je udeležilo okrog 3000 vernikov. Poleg že omenjenih zlatomašnikov sta še dva koroška duhovnika slavila zlato mašo: upokojeni ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu, dr. Pavle Zablatnik, v Bilčovsu, in prošt in dekan v Dobrli vasi, g. Franc Brumnik. — Katoliška mladina je letos privedila Mladinski dan pri Sv. Hemi nad Globasnico. Mašo je daroval duhovni asistent Peter Olip. Popoldne je bil razgovor o življenju Slovencev na Koroškem pred 50 leti in danes, ki zaradi narodne nestrpnosti ni dosti lažje. — Ob 40-letnici, odkar izhaja Naš tednik, so to proslavili v soboto, 8. in nedeljo, 9. julija. Na proslavi so sodelovali Alpski kvintet, ansambel Lojzeta Slaka in Fantje s Praprotna. Ob tej priložnosti so tudi odlikovali nekdanje urednike od dr. Inzka do dr. Jožeta Wakouniga. Na žalost je v 40 letih Naš tednik iz krščanske sredine zlezal malo preveč na levo. — Prvi maturanti na Slovenski gimnaziji v Celovcu iz leta 1963 so v nedeljo, 12. junija, v Škocijanu praznovali 25-letnico mature. Tja jih je povabil župnik Mirko Isop. Maturantov je bilo takrat 17.

GORIŠKA

Okrog 200 otrok se je udeležilo na drugo majsko nedeljo 9. Pastričkovega dneva, ki je bil v Kat. domu v Gorici. Nastopili so različni otroški zbori. — V slovenski Benečiji vedno bolj manjka duhovnikov. Zato je videmski nadškof Battisti preuredil dušnopastirsko delo v Špetrski dekaniji. Sedaj ima le 11 župnij. — Združenje cerkvenih pevskih zborov na Goriškem je na binokšti priredilo koncert Marijinih pesmi. Sodelovali so zbori iz Štandreža, Števerjana, Podgore, Rupe-Peči, Pevme in zbor Mirko Filej. — Za Marijino sveto leto sta goriška nadškofija in goriški del koprške škofije pripravili romanje na Sveto goro. Udeležilo se ga je okrog 2.500 vernikov z obema nadpastirjema Bommarcom in Pirihom. — 12. junija je obhajal zlato mašo štandreški župnik Jože Žorž. Iz Mavhinj je prišel leta 1960 v to sedaj že mestno župnijo in zgradil župnijski dom, dal poslikati cerkev Tonetu Kralju, ki je najbolj poznan po višarskih freskah. — V nedeljo, 19. junija, so se poslovili iz župnije sv. Vida na Placuti v Gorici frančiškani. Prevzeli jo bodo salezijanci. Že od vojnih časov imajo goriški Slovenci vsako nedeljo božjo službo od desetih. — V goriški stolnici je nadškof Bommarco posvetil v diakona g. Karla Bolčina iz župnije sv. Ivana v Gorici. Oče je organist in igra pri slovenski maši na Placuti. Žal ni bilo poleg matere, ki je nekaj tednov prej umrla za rakom. Goričani upajo, da bodo leta 1989 imeli spet slovensko novo mašo. — V Kat. knjigarni v Gorici so 29. junija predstavili zajetno knjigo o Sedejevem simpoziju v Rimu. V njem so vsi referati, ki so bili na tem simpoziju, ki so zanimivo branje, razen prvega članka, ki ni niti znanstven, niti skladen z naslovom. Brez škode bi ga opustili. Pa še želja na račun Kat. knjigarne: ko bi bili prodajalki malo bolj vljudni in postrežljivi!

TRŽAŠKA

Zveza cerkvenih pevskih zborov je priredila 15. maja v škedenjski cerkvi koncert Marijinih pesmi. Nastopili so openski zbor Sv. Jernej, zbor s Kolonkovca, ženski zbor z Repenta-

bra, škedenjski zbor, moški zbor Novega sv. Antona in Ekumenski zbor, ki poje pri bogoslužju v srbski pravoslavni cerkvi v Trstu. — Od 5. do 7. julija je škof Bellomi opravil pastoralni obisk pri Sv. Križu nad Trstom. — Na praznik farnega zavetnika sv. Janeza Krstnika je obhajal srebrno mašo v Boljuncu župnik g. Franc Vončina. — Od 18. do 22. junija je bil škof Bellomi na pastoralnem obisku na Opčinah. Obiskal je tudi posebej vaške skupnosti pri Banih in na Frlugah. Ljudje so občutili, da jih ima škof rad in jih brani, četudi ima potem težave. — V Padričah so slovesno obhajali 90-letnico, odkar so verni Slovenci postavili cerkev na čast sv. bratoma Cirilu in Metodu. Pri maši so peli združeni cerkveni pevski zbori. Nato je bil dramski nastop Ciril in Metod med Slovani. — V Dolini pri Trstu so imeli 3. julija birmo. Škof Bellomi je podelil zakrament 23 mladim. Popoldne je škof obiskal podružnico na Prebenegu, ki so jo za to priložnost prebelili. — V katarski bolnici je 14. julija umrl duhovnik Peter Šorli. Rojen je bil na Grahovem ob Bači leta 1902. Duhovnik je postal 25. marca 1926. Bil je 6 let župnik na Bukovem (Cerkno), 10 let pa v Podmelcu pri Tolminu. Leta 1943 je prišel v Trst, „Ljudsko sodišče“ ga je v Podmelcu obsodilo na smrt. Tudi v Trstu ni imel miru. 2. oktobra so ga Nemci zaprli in 13. novembra odpeljali v Dachau. Po razsulu je prišel nazaj v Trst in bil

vsa leta kaplan pri sv. Ivanu, kjer je tudi zgradil Marijin dom. 16. julija ga je pokopal škof Bellomi.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

V Kewu (Melbourne) so v postni dobrodelni akciji nabrali 774 dolarjev. Polovico je dobila škofijska Karitas, polovico pa slovenski misijonarji. — Na materinski proslavi so nastopili Glasniki in Slomškova šola. Ob tej priložnosti so nabrali tudi 228 dolarjev za Dom počitka. — Društvo sv. Eme v Kewu je 15. maja priredilo piknik, ki je v društveno blagajno vrgel 1.118 dolarjev. Ansambel Večerni zvon je tam igral brezplačno. — Adelaidski Slovenci so se udeležili marijanske procesije, ki jo je vodil adelaidski nadškof. Ustavil se je pri vseh narodnostnih skupinah in se z njimi pogovarjal. — Adelaidska slov. kat. Misija je pripravila lep Materinski dan. Najprej so se zbrali v cerkvi, nato pa so otroci pripravili akademijo materam. — Brisbansko slovensko skupnost je obiskal in razveselil s koncertom koroški podjunski Planinski sekstet. — Drugo nedeljo v juniju je adelaidske Slovence obiskal franči-

škanski provincial p. Mihael Vovk. Obisk pri maši je bil lep. Nato so se zbrali v dvorani. Čisti dobiček so namenili za nakup poda v dvorani. Doslej je pod le betonski. — V Kewu (Melbourne) so zadnjo majsko nedeljo imeli lepo marijansko akademijo. Po akademiji je bilo v dvorani skupno kosilo. — V nedeljo, 19. junija, je bil v Kewu velik praznik. Obhajali so 50 let obljub sr. Silvestre in zlati poročni jubilej tamkajšnjega „Miklavža“ Ivana Mejča in žene Marije. — V Sydneyu so v postu nabrali 862 dolarjev. Denar je dobila tamkajšnja Karitas. —

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. strani)

Ivana Borštnerja obsodil na štiri leta zavora, Davida Tasiča na pet mesecev zavora, Francija Zavrla in Janeza Janšo na poldrugo leto zavora. Vsem trem — Borštnerju, Tasiču in Janši — je odpravil pripor in deset minut po končani obrazložitvi sodbe so bili že na prostosti, kjer jih je navdušeno pričakalo kakšnih sedem do osem tisoč ljudi. Franci Zavrl je izrek sodbe bojkotiral in ni prišel v sodno dvorano.

Po prejemu pisnega odpravka sodbe, ki ga bodo po besedah predsednika senata dobili v petih ali šestih dneh, imajo obtoženi možnost, da se pritožijo v roku

petnajstih dni na vrhovno vojaško sodišče v Beogradu. Ves postopek pa zna trajati še nekaj mesecev. DELO, Ljubljana, 28. jul. 88/1.

HANDELSBLAD: ZADUŠITEV KRVI

Eden od funkcionarjev: „MLADINA gotovo ni pretiravala. Konec marca je grozilo odpiranju v Sloveniji prelihanje krvi. V vojaškem vrhu je krožil seznam z nekako petsto imeni oseb, ki naj bi jih prijeli in likvidirali. Med njimi so bili člani slovenskega partijskega vrha, tudi Kučan, slovensko republiško predsedstvo, sodstvo, židovski študentje, novinarji, pisatelji in razumniki.“ O tem sogovorniku je znano, da sodi v osebni krog Kučanovih prijateljev.

HANDELSBLAD, Rotterdam, 25. maja 88.

Tudi v Sydneyu (Merrylands) so priredili zadnje majniško nedeljo marijansko akademijo. Pravijo, da je bila to najlepša versko-kulturna prireditve v zadnjih letih. Nastopili so združeni pevski zbori (pet), med njimi tudi mladinski zbor „Zlati glas“ iz Wollongonga. Navzoča sta bila tudi oba frančiškanska provinciala: avstralski in slovenski. — Provincial p. dr. Mihael Vovk je 29. maja blagoslovil sestrski samostan v Merrylandsu in se zahvalil vsem dobrotnikom, ki so za gradnjo darovali. — V Sydneyju je torontski nadškof pomočnik dr. Lojze Ambrožič 23. julija blagoslovil novi dom Slovenskega društva.

ARGENTINA

V končanem koncertnem letu je gdč. Bernardka Fink nastopila na mnogih evropskih odrih, v Švici, v Franciji, tudi v Parizu, v Španiji in na Portugalskem ter v teatro Fenice v Benetkah. 14. avgusta se je pa

poročila v Svečah na Koroškem z dr. Zdravkom Inzkom, ki je v avstrijski diplomatski službi. — Društvo Slovenska vas je imelo aprila občni zbor. V njem je včlanjenih 258 rojakov. Da bi društveno življenje poživili, so odbor razširili. — Slovensko gledališče v Buenos Airesu je naštudiralo Levstikovega Martina Krpana, ki ga je priredil za oder Joža Vombergar. Igrali so ga najprej na Slovenskem dnevu, ponovili pa v Slovenski hiši in v Slovenski vasi. Carapachayski igralci so pa naštudirali Ogrinčevo V Ljubljano jo dajmo. — V San Martinu so praznovali 28-letnico delovanja njihovega doma. Slavje je bilo oblikovano z mašo, kulturnim programom in za konec prosta zabava. — Društvo Zedinjena Slovenija je v Slovenski hiši v Buenos Airesu pripravilo spominsko prireditev žrtvam zadnje vojne in revolucije na Slovenskem. Pri koncelebrirani maši je pel zbor Gallus. V dvorani je imela spominski govor dr. Katica Cukjati.

Sledili so trije recitacijski izrezi iz Cankarjeve Podobe iz sanj. — Prosvetni odsek Slov. planinskega društva v Bariločah je v Stanu zaigral komično igrico Jakoba Aleševca Podlaga zakonske sreče.

KANADA

Rojaki iz zahodne Kanade so 29. maja poromali k Materi božji v Mission. Pri maši je prepeval mešani zbor iz Vancouvra. Romanje je vodil g. Batič CM iz Toronta. — Za veliko noč je obiskal Slovence v Torontu ravnatelj Modestovega doma in sedaj novi inšpektor salezijancev g. Stanko Hočevnar. — Postna dobrodelna nabirka je pri Mariji Pomagaj v Torontu prinesla 1.528 dolarjev. — Igralci obeh slovenskih Misij v Torontu so se združili in naštudirali veseloigro Franca Lipaha Glavni dobitek. — Ob 10-letnici delovanja zbora Fantje na vasi so priredili v dvorani Brezmadežne v Torontu spominski koncert. — Slovenska folklorna skupina iz Winnipegaja je poleti napravila turnejo po Kaliforniji in nastopila na folklornem festivalu. — V Velikem tednu so imeli pri sv. Vladimirju v Montrealu duhovno obnovo. Zakrament sprave je opravilo 381 župljanov. Ko bi bili naši evropski zdomci tako željni sprave z Bogom, bi bili evropski misijonari zelo veseli! — Župnija sv. Gregorija v Hamiltonu je dobila na pokopališču svojo kapelico. Načrt zanjo je izdelal torontski Slovenec Vilko Čekuta. — Salezijanski duhovnik Karel Ceglar hodi iz Hamiltona redno maševat rojakom. Prvo in tretjo nedeljo je v Kitchenerju. Pri maši je okrog 150 vernikov, drugo nedeljo obišče London. Pri maši je okrog 100 oseb, v soboto pred prvo nedeljo pa je pri Nyagarskih slapovih. Mašo obišče nad 100 oseb. — Slovenska skupnost v Windsorju je imela 23. aprila zabavni večer. Na prireditve so prišli Veseli Prekmurci iz Hamiltona, ki so večer poživljali. — Pri Mariji Brezmadežni v Torontu je obhajal zlato mašo tamkajšnji župnik lazarist g. Janez Kopač. Že prej je imel zlato mašno slavje v Jeruzalemu in v Sptitalu ob Dravi.

ambasador dobre volje

V nedeljo, 10. maja, je policijska postaja v stockholmskem predmestju Kireso dobila obvestilo prestrašenih državljanov, da na bližnjem otroškem igrišču, ob robu peskovnika, ždi čuden tip, prepeva še bolj čudne pesmice v neznanem jeziku, in maha pred otroki s pištolo.

Ko so policaji prihiteli na kraj dogajanja, jim je vzelo nekaj časa, preden se je inkriminirana oseba vdala v usodo in se pustila odpeljati.

Rutinsko zaslišanje je nato razkrilo identiteto šaljivca: šlo je za Zlatana Kikiča, Jugoslavana, ki je mimogrede tudi veleposlanik naše države na Švedskem.

Javnost je naknadno zvedela podrobnosti, po katerih so si naši izbrani kadri tam blizu privoščili piknik oziroma zabavico. Brez pojasnila je moč uganiti, zakaj je družje Kikiču potlej začasno izgubil prostorsko orientacijo in si privoščil razigranost, ki bi sicer v njegovem okolju komajda koga zbudla v oči.

Je kaj narobe, če je naš človek, diplomat, preverjeno neoporočen posameznik, v pusto skandinavsko popoldne zaspalne četrti vnesel malo balkanskega kolorita in južnjaškega melosa?

DELO, Ljubljana, 31. maja 88/12.

Pridite 21. septembra v Rim k blagoslovitvi spominske plošče ob grobu sv. Cirila!

21. septembra bo na grobu sv. Cirila v Rimu, v spodnji cerkvi bazilike sv. Klemena, odkritje spominske plošče.

Ob oltar apostola Slovanov, kamor so drugi slovanski narodi že vgradili svoje plošče, je želel postaviti primorski rojak zdravnik dr. Srečko Simoneta tudi slovensko ploščo kot pomnik in zahvalo.

Plošča je iz marmorja „repen“ z Repentabra pri Trstu. Cirilov oltar bodo krasili križ in svečnika, ki jih je izdelalo umetno kovaštvo Krištof iz Maribora; križ in svečnika, delo umetnokovinske obrti Kropa iz Kroepe, so pa namenjeni duhovniškemu zavodu v Rimu Slovenik. Plošča je dar dr. Simoneta, oba križa in štirje svečniki pa dar župnije Sv. Jerneja z Opčin pri Trstu.

V ploščo je v slovenščini in latinščini vklesan napis: „Slovinci svojima blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu v hvaležen spomin 1988“.

Ob 7. uri zjutraj bo ploščo, križ in svečnika blagoslovil ljubljanski nadškof Šuštar, nato bo daroval sv. mašo. Ob 10. uri bo avdianca pri sv. očetu. Ob 21. uri bo sklepna prireditev v Sloveniku. Vso slovesnost bo s petjem spremljal cerkveni pevski zbor Sv. Jerneja z Opčin.

Gotovo bo tudi to srečanje ob simpoziju o svetniškem škofu Gnidovcu privabilo v Rim lepo število rojakov, ki bodo s tem poglobili vero in medsebojno povezanost.

Pridružite se nam tudi Vi!

Srečanje slovenskih laikov v Zahodni Evropi

Kaj vemo o slovenskih laikih, ki živijo v Zahodni Evropi? Zelo malo. Glavni razlog za to je, da smo zelo raztreseno naseljeni. Na kulturnih prireditvah društev z različnimi ideološkimi podlagami se zbere približno 10% izseljencev nekega področja. Zdi pa se, da postaja potreba po komunikaciji vedno večja.

Povezovanje Slovencev po Evropi je nujno in aktualno. V to smer nas vzpodbujajo tri misli:

- O slovenski problematiki lahko razpravljajo vsi Slovenci, ne samo tisti v domovini, ampak tudi izseljenci.

- Slovenec po Evropi ima svoje tipične, krajevno pogojene probleme, ki jih lahko rešuje samo on.

- Velika Evropa hitro raste in se krepi. Naj si v njej osvoji kotiček tudi Slovenec.

V Evropi obstaja že štirideset let Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, ki se dvakrat na leto na posebnih srečanjih po več dni pogovarja o vprašanih slovenskih evropskih izseljencev in zdomcev. Laiki, katoliški laiki, že dalj časa čutimo, da se naša odgovornost večja, saj nam je znano, da je naših duhovnikov v evropskem zdomstvu vedno manj. Ta dvojna potreba — želja po povezanosti Slovencev v evropskih državah in pomoč slovenski Cerkvi — nas je privedla do pripravljanja srečanj, na katerih bi se sestajali laiki in se pogovarjali o možnostih skupnega delovanja. S tem bi pomagali širjenju slovenske zavesti in besede v naši družbi na tujem.

Prvi dve srečanja — decembra 1987 v Mericourtu v Franciji in juni-

**naša luč
je domači
obisk na tujem**

**vsak rojak
je takega
obiska vesel**

**pridobite
reviji novih
naročnikov!**

ja 1988 v Maasmechelenu v Belgiji — sta bili zelo uspešni, prihodnje — decembra 1988 v Nemčiji — pa zavzeto pripravljamo. Pristrčno vabljeni!

Odbor slovenskih laikov
v Zahodni Evropi

Z drugega srečanja slovenskih laikov v Zahodni Evropi

Na 2. srečanju slovenskih laikov — 11.—12. junija 88 v Maasmechelenu, Belgija — smo bili soglasni, da je za Slovence po svetu zelo važno, da vztrajno gojimo slovensko besedo in zato tudi našo mladino naučimo slovenskega jezika.

Vsaka slovenska skupina po Zahodni Evropi skuša organizirati slovenski pouk. Vsak si po svoje pomaga do primernih učil. Dokler nimamo primernega učbenika, si lahko pomagamo tako, da sestavimo kar najbolj natančen seznam učil, ki jih vsakdo uporablja, in si te seznane drug drugemu posredujemo.

Če Vas takšen seznam zanima, Vas prosimo, da nam tudi Vi pošljete

te misli o svojih izkušnjah. Želimo torej natančne podatke o učilih, ki jih pri pouku uporabljate: šolske knjige (učbeniki, veroučne knjige, poleg tega seznam deklamacij, melodij, igrice, folklornih besedil...), plošče in kasete, filmi in videokasete, opis šolskega pouka

ka (koliko razredov oz. skupin je, kolikokrat, kdaj in kako dolgo se pouk vrši, način poučevanja...), vprašanja, problemi, želje.

Omenjene sezname pošljite na naslov Polde Cverle, Rooshaegenweg 94, B-3630 Maasmechelen, Belgija.

ocvirki

GRADIVO ZA SLOVENSKO USTAVO

Ne razumemo, zakaj naj bi bila „neutrlnost“ ustave do socializma kaj slabega (kot so očitali ljudje z Marksističnega centra CK ZKS

Gradivu za slovensko ustavo, ki sta ga pripravili slovensko sociološko in pisateljsko društvo — op. NL). Če ustava izhaja iz temeljnih demokratičnih načel (pravic človeka in državljana), mora biti sprejemljiva za socializem. Če ni, potem hvala za tak socializem!

MLADINA, Ljubljana, 20. maja 88/7.

KMETJE SO SE ODLOČILI

12. maja so v dvorani ljubljanskega kina Union slovenski kmetje

ustanovili Slovensko kmečko zvezo in Zvezo slovenske kmečke mladine. Odločili so se, da svojo usodo vzamejo iz rok „svojih predstavnikov“, ki jim je skoraj uspelo, da bi v Sloveniji kmet izumrl. Tisti, ki kmetom očitajo, da se gredo politiko, imajo popolnoma prav. To je zanesljivo najpomembnejša politična odločitev slovenskih kmetov po vojni, je pa tudi nujen pogoj za pametnejšo gospodarsko in ekološko politiko pri nas.

MLADINA, Ljubljana, 20. maja 88/7.

(NE)ZANIMANJE ZA KARDELJA

Državna založba Slovenije je v občinskih in osnovnih organizacijah ZK izpeljala akcijo, s katero so želeli preveriti, kakšno zanimanje

„Cerkev je pri nas samo dopuščana“

Ljubljanski TELEKS je prinesel 19. maja pogovor z dr. Antonom Stresom, profesorjem na ljubljanski bogoslovski fakulteti. Iz pogovora objavljamo najbolj zanimive izjave.

TELEKS: Nedavna konferenca ZKS je potekala pod geslom „socializem po meri človeka“ Ali je tako geslo pogodu tudi Cerkvi?

STRES: Je. Pod njim razumemo upoštevanje vsakega posameznika v celoti njegovega življenja, z vsemi duhovnimi razsežnostmi. To razumemo tako, da sistem ne bi manipuliral s posameznikom, ampak da bi bil posameznik kar najbolj upoštevan v družbenem življenju.

TELEKS: Ali je demokratizacija v Sloveniji za Cerkev ugoden proces, ga jemlje za svojega?

STRES: Vsekakor. Demokratizacija koristi vsem ljudem. In če koristi vsem ljudem, koristi tudi Cerkvi.

TELEKS: Cerkev je torej objektivni zaveznik tega procesa, katerega

nosivec — ali eden nosivcev ali vsaj tisti, ki ga tolerira — je partija?

STRES: Cerkev upošteva realno stanje in trenutno gotovo ne more drugega, kot da jo veseli, če v partiji, ki ima pri nas dejansko in teoretično še vedno vodilno vlogo, zmagujejo čim bolj demokratične sile.

TELEKS: Bi za slovensko Cerkev lahko rekli, da ima kak politični program, politične cilje?

STRES: Ne. Vera zadeva vsega človeka in nujno vključuje tudi moralno opredeljevanje; človek je soodgovoren tudi za življenje naroda. Popolna neutrlnost Cerkev do tega, kar se dogaja v družbi, ni mogoča. Po drugi strani se Cerkev zaveda, da ni njena naloga, da bi neposredno posegala v družbeno življenje, sama skrbela za rešitve in jih ponujala. Gre za to, da Cerkev ima moralno pravico, da se postavi na stališče moralnih norm, ki jih mora zagovarjati, oznanjati, opozarjati, da so morebiti teptane itd.

TELEKS: Meja poseganja v politiko je zelo občutljiva. To se kaže tudi v primeru komisije Pravičnost in mir, ki jo vodite in ki je lani s svojo izjavo v zvezi z ustavnimi spremem-

bami zelo neposredno posegla v zelo politična vprašanja.

STRES: Tako je. Zdi se mi, da smo našli pravo formulo — se postavili na stališče človekovih pravic, ki so po eni strani moralna (ne politična) in splošno sprejeta načela, po drugi strani pa tudi načela krščanskega socialno-družbenega nauka, zlasti od Janeza XXIII. naprej. Ta stališča so dovolj široka in dopuščajo politični pluralizem glede tega, kako jih uresničevati. Cerkev nima nobene svoje politike, svoje linije, je politično pluralistična. Katoličan je lahko privrženec prve, druge, tretje stranke, vendar ne vseh mogočih; s krščanstvom je npr. nezdržljivo, da je član nacistične ali stalinistične stranke, da zagovarja apartheid (krivično rasno razlikovanje) itd.

TELEKS: Kaže, da so tudi v slovenski Cerkvi razlike glede odnosov z oblastjo. Vekoslav Grmič npr. zastopa tezo, da bi morala Cerkev našo družbeno ureditev zagovarjati in vernike nagovarjati, da se čim bolj vključujejo v njene institucionalne oblike.

STRES: Verniki naj se pač opredeljujejo v skladu s svojo vestjo. Pri

vlada med slovenskimi komunisti za zbrana dela Edvarda Kardelja, ki bodo v 60 knjigah izšla pri DZS. Po odlično zastavljeni prednaročniški akciji je rezultat naslednji: od 114.000 članov ZK Slovenije se jih je bilo na Zbrana dela Edvarda Kardelja pripravljenih naročiti 8 (osem).

DELO, Ljubljana, 27. maja 88/20.

ZAKAJ STA SEDELA TASIĆ IN JANŠA?

Miha Kovač je zapisal v MLADINI (Ljubljana, 17. jun. 88/7):

„Ker zakonske sankcije niso doletele večine vseh tistih pravilnomislečnih funkcionarjev, ki so pod ceno kupovali drage avtomobile, zlorabljali svoj službeni položaj, da so si gradili vile ali se spuščali v

velike trgovske špekulacije, ki so jim prinašale veliko osebno korist, Jugoslaviji pa škodo, obstaja utemeljen sum, da Tasić in Janša sedita **tudi** zaradi svojih političnih stališč.“

Pa še:

„... potem ko je jugoslovanska vladajoča elita s svojo nekompetentnostjo in zaplankanostjo zavezila državo, si skuša z represivnimi sredstvi za vsako ceno ohraniti oblast in zaustaviti proces demokratizacije.“

V isti številki piše o istem predmetu Slavoj Žižek:

„Vse kaže, da gredo aretacije na roko neki liniji ‚naše‘ politike, tisti, ki bržkone sodi, da komunisti sicer morajo sestopiti z oblasti, vendar tako, da to ‚ne bo odprlo

prostora za delovanje protisocialističnih sil‘, kar preprosto pomeni: tako, da je v resnici **ne bodo** zgubili.“

ODBOR ZA ZAŠČITO ČLOVEKOVIH PRAVIC

31. maja letos je bil aretiran Janez Janša (nato so sledile aretacije Borštnerja in Tasića). Tri dni potem je bil ustanovljen Odbor za zaščito Janeza Janše, ki se je kmalu preimenoval v Odbor za zaščito človekovih pravic. Potem ko je k Odboru pristopilo okoli 900 kolektivnih organov in 70 tisoč posameznikov, so odpadli tudi zadnji argumenti proti legitimnosti. Edina, ki ga ni priznala do danes, je JLA.

TELEKS, Ljubljana, 4. avg. 88/13.

„socialistični teologiji“ je problematično to (in s tem se ne bi mogel strinjati), da se zdi, da enači utopični evangelijski ideal pravične družbe s konkretnim družbenim modelom. Cerkev ne more reči: ta sistem je edini zveličaven in združljiv z evangelijem, drugi niso... Take sodbe lahko postanejo podpora uradni ideologiji in politiki. Tega bi se morala Cerkev varovati.

TELEKS: *Pred leti ste rekli, da je Cerkev pri nas samo tolerirana, ne pa tudi spoštovana. Ali pri izjavi ostajate in kaj pravzaprav pomeni?*

STRES: Izjava v bistvu še vedno drži. Pomeni pa tole: beseda „toleriram“ običajno pomeni, da nekaj dopuščam, čeprav si želim, da ne bi bilo tako.

Toleriram npr. onesnaženost zraka, vode... Dokler je marksizem uradna ideologija in kot sestavni del svoje ideologije sprejema ateizem, tako dolgo bo nasprotni nazor bolj ali manj, po sili razmer, samo toleriran, nikoli pa ne bo enakopraven.

TELEKS: *Ali sedanja moralna kriza avtomatično povečuje privlačnost vere oz. Cerkve?*

STRES: Zdaj se kaže, da brez notranje moralne držbe vsakega posa-

meznika, brez nekih temeljnih osebnih vrednot in tudi odgovornosti ne moremo. Ni dovolj spreminjati samo na zunaj, strukturno, treba je spreminjati tudi človeka.

Človek ni avtomatično boljši, če ga postavimo v boljše življenjske razmere. Tu krščanstvo s svojim razpoložljivim duhovnim arzenalom gotovo marsikaj ponuja.

TELEKS: *Ali lahko rečemo, da ima slovenska Cerkev v tem trenutku moralno avtoriteto?*

STRES: Mislim, da Cerkev ima moralni kapital, že zato, ker so mnogi njeni člani desetletja, pogosto tudi za dokaj visoko ceno družbenega statusa, vztrajali in živeli po svojem prepričanju.

TELEKS: *Rekli ste, da verniki pri nas še vedno bolj ali manj živijo na dveh ravneh, na zasebni in javni. Ker so kot verniki izrinjeni iz javnosti, zbuja to v njih občutke razklanosti.*

STRES: To je po moje zelo škodljivo za narodni značaj: nenehno moraš imeti dva obraza. Ne more biti zdravo, če morajo ljudje v srcu misliti eno, navzven pa delati drugo. Toda ta dvojnost ni omejena samo na vero in je samo primer splo-

šne, gotovo zelo nezdrave družbene klime. Po drugi strani se to ozračje zadnje čase vendarle spreminja (če se v Ljubljani, pa to še ne pomeni, da se tudi v vsaki vasi).

TELEKS: *Eden najbolj otipljivih dokazov, da verniki v javnem življenju niso povsem enakopravni, je določilo, da ne morejo biti člani ZK.*

STRES: Da. Vendar pa rešitev verjetno ni v tej smeri, ampak v tem, da ZK res ne bi bila več partija, ki bi komandirala vse, ki bi imela monopol, temveč da bi res prišlo do ločitve partije in države. Rešitev ni v tem, da bi lahko verniki stopali v ZK, ampak v tem, da bi lahko vsi ljudje enakopravno sodelovali pri oblikovanju našega družbenega življenja.

TELEKS: *Večkrat ste že rekli, da naj bo vera osebna, ne pa tudi zasebna stvar. Kaj to pomeni?*

STRES: Če rečemo, da je vernik osebno, ne pa zasebno bitje, to pomeni, da živi po svoji vesti, ima svojo vero, ki pa je ni treba skrivati v zasebno življenje. To naj bi omenili tudi v ustavi, da se ne bo zdelo, kot da je vera intimna stvar v smislu kakega hobija, ki nikogar nič ne briga.

oglasi

- Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo pripravljamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.
- RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwenthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.
- PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.
- DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM,

dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizica, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

- V PRODAJI je polovica hiše z vrtom v Ljubljani — Rožna dolina — po ugodni ceni. — Informacije: od 19^h — 089 - 67 03 208 (ZRN).
- Opremljen vikend v okolici Jeruzalema PRODAM. — Tel. YU 0038-62-701 496.
- PRODAM hišo z garažo in vrt 11 arov v Radencih. — Tel. YU 0038-69-735 36 in 0038-62-25 907, zvečer od 8. ure.
- PRODAM parcelo za vikend, 800 m², Hočko Pohorje. — Naslov: Cehner Gabrijel, Maribor, Arnolda Tovornika 11. Tel. YU 062/301 220.
- Ob cesti Nova Gorica-Sežana, pribl. 6 km od Nove Gorice, PRODAM nov hotel (17 sob, 42 ležišč, restavracija, bar, kuhinja) z vrtom in parkiriščem. Vse novo opremljeno. — Pišite na: Studio 51, 280 Bd Raspail, 75014 Pariz.
- V centru Sestjane v Italiji, med Trstom in Gorico, na obali s pogledom na morje, PRODAM hišo z dvema trosobnima stanovanje-

ma s kletjo in vrtom. — Naslov: Studio 51, 280 Bd Raspail, 75014 Pariz.

- V Mariboru PRODAM frizerski salon. Dodatno je možno urediti še kozmetični salon. — Naslov: Marija Marin, Vrazova 26a, 62000 Maribor, Jugoslavija.
- Na Zdolah pri Krškem PRODAM podkletno stanovanjsko hišo (10 x 12 m) z vrtom, sadnim vrtom, teraso in dozidano mizarsko delavnico (120 m²) z že vpeljano obrtjo, ter lastnim vhodom. Možnost odkupa samo stanovanjske hiše. — Tel. YU 068-77-304.
- V bližini Velikih Lašč PRODAM hišo, primerno za obrt ali turistično dejavnost, v četrti gradbeni fazi (12 x 16 m). V hiši je voda, elektrika in telefon. Zemlje je 5000 m². — Naslov: Ivan Gačnik, 61315 Velike Lašče 139, tel. 00 38 61 / 781-099, do 8. ure zjutraj.
- SLOVENEK, 59/176, r. k., samski, do-brega srca, pošten, nealkoholik, želi spoznati Slovenko, ki ima v domovini hišo ali stanovanje. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 5).

Pred kratkim je izšel prvi objektivni pregled tega, kar se je med zadnjo vojno v Sloveniji zgodilo.

Stane Kos: STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, 1. del.

Knjiga stane 210 šilingov ali 30 mark oz. enako vrednost v drugih valutah. Naročate jo lahko na naslovu: Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

od smeha ni še nihče umrl

Šef krega podrejenega uslužbenca, ker na delo zamuja.

Ta odgovori: „Nikdar nisem prišel v službo kasneje kot vi!“

„To, kdaj jaz prihajam, tebe čisto nič ne briga! Ali si ti šef?“

„Ne.“

„Zakaj pa potem govoriš neumnosti?“

0

„Jaz bi bil v drugem življenju rad kamela.“

„To ne gre.“

„Zakaj ne?“

„Ker ne more biti nihče oba-krat isto.“

0

Moder moški dvakrat premisli, preden molči.

0

„To noč se mi je sanjalo, da sem bil na Havajskih otokih.“

„Meni pa, da sem se kopal v sodu vina.“

„Zakaj me pa nisi poklical po telefonu?“

„Saj sem te, pa mi je tvoja

žena rekla, da si na Havajskih otokih.“

0

Ona: „Že tri tedne sva poročena, pa me še nisi vprašal, kaj si želim za prvo obletnico poroke.“

0

„Ali tvoj mož v spanju kaj govori?“

„Ne, on si niti med spanjem ne upa odpreti ust.“

0

„Ata, ali lahko pelješ v ovin-ku 160 km na uro?“

„Lahko, a samo enkrat.“

0

„Dragi, ali me imaš rad?“

„Seveda, zelo.“

„Pa bi dal zame življenje?“

„Tisto pa ne! Kdo bi te pa potem imel rad?“

0

„Pravkar sem bil na izvrstni večerji. Jedel sem čudovito gosjo pečenko.“

„Koliko pa vas je bilo pri mi-zi?“

„Samo dva: jaz in gos.“

0

O ženski, ki je imela zelo dolg nos, je rekel nekdo: „Kadar jo poljubiš na obe lici, je bližnjica zadaj.“

0

Blažu je umrl bogat stric in mu v oporoki zapisal veliko dediščino. Blaž je to takoj sporočil svojemu prijatelju: „Včeraj ob petih sva moj stric in jaz stopila v boljše življenje.“

od doma

OD NJEGOVE ŠIRINE JE IMEL KORIST SAMO KROJAČ.

U Fužinama so ugotovili, da je Janez Stanovnik zadnji Janez, ki je bil izvoljen za predsednika SR Slovenije.

Z RUŠENJEM VLADE NE BI NIČESAR DOBILI. PA TUDI NIČESAR IZGUBILI.

Če se zmerjajo in napadajo komunisti, je to samokritika in analiza. Če to počnejo drugi, je to rušenje države, oblasti in delavskega razreda.

V ŽIVLJENJU JE KOT V ŠAHU: MATIRA NAS LAHKO NAVADEN KONJ.

Potem ko je inflacija zrasla v enem letu za 160%, je zvišanje pokojnin za 15% zares obilno.

KO BODO RAZMERE DOZORELE, BO PRIŠEL PAPEŽ IN NAS DAL V SVETO OLJE.

Ideologi umirajo, kot se spodobi, njihove ideje pa šele skupaj z ljudstvi, ki so jim nasedla.

ZDAJ, KO BI SE MORALI POSTAVITI NA LASTNE NOGE, SO NEKATERI ŽE NA BERGLAH.

Revne dežele si lahko privoščijo eno samo partijo.

LE KAKO BI MOGLA BITI OBLAST V ROKAH DELAVCEV, SAJ MORAJO IMETI ONI ROKE PROSTE, DA LAHKO DELAJO.

Z genialci na vrhu smo prišli uspešno do dna.

po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamlin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74 ali 34 6 39).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089-22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

Urad slovenske misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).